

Handelshögskolan

VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Företagsekonomiska institutionen

Förslag till nya redovisningsregler –

En studie av förändringsbehovet i mindre aktiebolag

Uppsats i Företagsekonomi, C/D-nivå
Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet
Företagsekonomiska Institutionen
Avdelningen för redovisning och finansiering

Vårterminen 2005

Handledare: Märta Hammarström

Författare: Ljung Claes

Senneson Tobias

Magisteruppsats

Kandidatuppsats

FÖRORD

Författarna vill här passa på att rikta ett par väl valda ord till de personer med vilkas hjälp uppsatsen har blivit möjlig att genomföra.

Först och främst vill författarna ägna ett stort tack till de respondenter som deltagit i studien och vars synpunkter och åsikter utgör en grundförutsättning för studiens genomförande.

Vi vill även tacka vår handledare Märta Hammarström.

Till sist även ett tack till de personer som på ett eller annat sätt har påverkat studien i positiv riktning.

Göteborg i maj 2005

Claes Ljung

Tobias Senneson

SAMMANFATTNING

Examensarbete i Företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet, Redovisning och Finansiering, C/D-nivå, Vårterminen 2005.

Författare: Claes Ljung och Tobias Senneson

Handledare: Märta Hammarström

Titel: Förslag till nya redovisningsregler – En studie av förändringsbehovet i mindre aktiebolag

Problembakgrund: Bokföringsnämndens (BFN) uppgift är att besluta redovisningsregler för de noterade företagen i Sverige. Nämnden har dock kommit fram till att den normgivning som gäller för de här företagen inte är ändamålsenlig och att det är hög tid att göra vissa grundläggande förändringar. Den diskussion som har förts kring förändringsarbetet har kretsat kring kravet på den redovisningsinformation som ska lämnas av mindre företag. Ett litet aktiebolag har troligen färre intressenter än ett stort och ska därför inte ha samma krav på sig. Till detta kommer att många småföretag är beroende av extern rådgivning. En betydande del av redovisningskostnaderna beror även på att revisionsplikten, varför den har debatterats intensivt. Studiens problemformulering blir därför: *Ligger förändringsarbetet i regelverket i linje med mindre företags och deras intressenters behov?*

Syfte: Syftet med uppsatsen är att dels kartlägga och beskriva förslag på förändringar av redovisningsregler för mindre företag. Då det här arbetet befinner sig i utvecklingsstadiet kommer även alternativa förslag att granskas. Vidare syftar uppsatsen till att analysera hur väl förändringarna tillmötesgår företagens behov i det avseendet. Ur det följer att en kartläggning av företagens behov även är nödvändig.

Avgränsningar: Uppsatsens författare avser att fokusera den här studien på aktiebolag i Göteborgsregionen som uppfyller definitionen på *mindre företag*.

Metod: Författarna har intervjuat ekonomiansvariga på mindre företag och i resultatavsnittet analyseras det insamlade materialet utifrån referensramen, syftet och studiens frågeställningar.

Slutsatser: Författarna drar i studien slutsatserna att revisionsplikten inte bör vara en del av förändringsarbetet. Inte heller anses det finnas ett akut behov av förenkling kring redovisningsreglerna bland företagen i studien. Till sist menar författarna att föreslagna gränsvärden för företagsklasserna är för höga.

Förslag till vidare forskning: Uppsatsens författare tycker att det skulle vara intressant att genomföra en kvantitativ studie kring revisionspliktens vara eller icke vara i mindre aktiebolag. Ytterligare ett förslag på vidare forskning kan vara en studie av det arbete som ligger bakom de normgivande organens förslag, som presenteras i denna uppsats.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	3
1.1	BAKGRUND	3
1.2	PROBLEMDISKUSSION	4
1.3	PROBLEMFÖRMULERING	5
1.4	SYFTE.....	5
1.5	AVGRÄNSNINGAR.....	6
1.6	FÖRFATTARNAS ORD TILL LÄSAREN	6
1.7	STUDIENS FORTSÄTTA DISPOSITION OCH LÄSARANVISNINGAR.....	6
2	METOD	9
2.1	UPPSATSENS METODKARAKTÄR	9
2.1.1	<i>Metod vid studien av småföretagens och situation</i>	9
2.1.2	<i>Metod vid studien av förändringsarbetet</i>	10
2.1.3	<i>Metod vid studien av extern intressents uppfattning</i>	10
2.2	METOD FÖR INFORMATIONSSAMLING	10
2.2.1	<i>Urval</i>	11
2.2.2	<i>Intervjumetod</i>	11
2.3	VALIDITET	12
2.4	GENERALISERBARHET	13
2.5	METOD FÖR ANALYS	13
3	REFERENSRAM.....	15
3.1	NORMGIVARE OCH INTRESSEORGANISATIONER.....	15
3.1.1	<i>Bokföringsnämnden, BFN</i>	16
3.1.2	<i>Redovisningsrådet</i>	16
3.1.3	<i>Föreningen för Revisionsbranschen, FAR</i>	17
3.1.4	<i>Skatteverket</i>	18
3.1.5	<i>Övriga</i>	18
3.1.6	<i>Andra intresseorganisationer</i>	18
3.1.6.1	<i>Svenskt Näringsliv, SN</i>	19
3.1.6.2	<i>Sveriges Redovisningskonsulters Förbund, SRF</i>	19
3.2	LAGAR OCH REKOMMENDATIONER	19
3.2.1	<i>Lagar</i>	19
3.2.2	<i>Rekommendationer</i>	20
3.2.3	<i>Praxis</i>	20
3.2.4	<i>Bokföringslagen, BFL</i>	20
3.2.4.1	<i>Bokföringsskyldighet</i>	21
3.2.4.2	<i>Löpande bokföring</i>	21
3.2.4.3	<i>Hur den löpande bokföringen avslutas</i>	21
3.2.5	<i>Årsredovisningslagen, ÅRL</i>	22
3.2.5.1	<i>Förvaltningsberättelse</i>	22
3.2.5.2	<i>Resultaträkning</i>	22
3.2.5.3	<i>Balansräkningen</i>	23
3.2.5.4	<i>Tilläggsupplysningar</i>	23
3.2.6	<i>Aktiebolagslagen, ABL</i>	23
3.2.7	<i>International Accounting Standards (IAS) och International Financial Reporting Standards (IFRS)</i>	24
3.2.8	<i>Redovisningsrådets Rekommendationer, RR</i>	24
3.2.9	<i>Bokföringsnämndens Allmänna Råd, BFNAR</i>	24
3.2.10	<i>Revisionsplikten och revisorns roll</i>	25
3.2.10.1	<i>Revisorns roll och uppgifter</i>	26
3.2.10.2	<i>Granskning</i>	26
3.3	REDOVISNINGSTEORI	27
3.3.1	<i>Varför redovisning?</i>	27

3.3.2	<i>Intressentmodellen</i>	27
3.3.2.1	Ägare.....	28
3.3.2.2	Långivare.....	29
3.3.2.3	Leverantörer och kunder.....	29
3.3.2.4	Samhället.....	29
3.3.2.5	Övriga användare av redovisningen.....	30
3.3.3	<i>Intressentmodellen tillämpad på mindre företag</i>	30
3.3.4	<i>Nytta vs Kostnad</i>	31
3.3.4.1	Nytta och Kostnad i mindre företag.....	31
4	EMPIRI	33
4.1	INTERVJUER MED REDOVISNINGSANSVARIGA PÅ FÖRETAG.....	33
4.1.1	<i>Intervju med redovisningskonsult</i>	33
4.1.2	<i>Intervju med Ekonomiansvarig, företag A</i>	34
4.1.3	<i>Intervju med Ekonomichef, företag B</i>	36
4.1.4	<i>Intervju med Redovisningsansvarig, företag C</i>	37
4.1.5	<i>Intervju med Ekonomichef, företag D</i>	38
4.1.6	<i>Intervju med Ekonomichef, företag E</i>	39
4.2	INTERVJU MED EXTERN INTRESSENT.....	40
4.2.1	<i>Intervju med anställd på Skattebrottsmyndigheten</i>	40
4.3	FÖRÄNDRINGSFÖRSLAGEN.....	42
4.3.1	<i>Företagsklasser</i>	42
4.3.1.1	Promemoria från Regeringskansliet.....	42
4.3.1.2	Uttalanden från normgivare och andra remissinstanser.....	43
4.3.2	<i>Allmänna ändringsförslag för mindre aktiebolag</i>	45
4.3.2.1	Bokföringsnämndens ändrade inriktning på arbetet.....	45
4.3.2.2	Aktiebolagsgruppens rapport om förenklingsförslag för mindre aktiebolag.....	46
4.3.3	<i>Revisionsplikten</i>	47
4.3.3.1	Argument mot revisionsplikt i mindre aktiebolag.....	47
4.3.3.2	Argument för revisionsplikt i mindre aktiebolag.....	49
5	STUDIENS RESULTAT	51
5.1	RESPONDENTERNAS OCH NORMGIVARNAS SYN PÅ NYTTAN MED REDOVISNINGEN.....	51
5.2	ÅSIKTER KRING VEM FÖRETAGEN REDOVISAR FÖR.....	52
5.3	FÖRETAGENS DIALOG MED NORMGIVARNA.....	53
5.4	FÖRÄNDRINGAR.....	53
5.5	BEHOV AV KONSULT.....	54
5.6	REVISORNS ARBETE/REVISIONSPLIKTEN.....	55
6	DISKUSSION OCH SLUTSATS	57
6.1	DISKUSSION OCH ALLMÄNNA SLUTSATSER.....	57
6.2	FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING.....	59
	KÄLLFÖRTECKNING	60
	FIGURFÖRTECKNING	63
	BILAGOR	A
	BILAGA 1 DEFINITIONER OCH FÖRKORTNINGAR.....	B
	BILAGA 2 TILLÄMPNINGAR AV LAGAR OCH REKOMMENDATIONER.....	D
	BILAGA 3 TIDSPLAN.....	E
	BILAGA 4 INTERVJUUNDERLAG FÖRETAG OCH REDOVISNINGSKONSULT.....	F
	BILAGA 5 INTERVJUUNDERLAG SKATTEBROTTSSENHETEN.....	G
	BILAGA 6 EG:S FJÄRDE DIREKTIV 78/660/EEG.....	H

1 INLEDNING

Inledningskapitlet syftar till att ge läsaren en förståelse för aktualiteten i det ämne som författarna har valt att undersöka. Kapitlet ger först en bakgrund till ämnet som följs upp med en problemdiskussion. Diskussionen leder fram till problemformuleringen och syftet med uppsatsen. Kapitlet avslutas med de avgränsningar som har gjorts i arbetet samt en beskrivning över hur författarna valt att disponera studien.

1.1 Bakgrund

Bokföringsnämndens (BFN) uppgift är att besluta redovisningsregler för de onoterade företagen. Nämnden har hittills arbetat med att anpassa rekommendationerna efter de internationella redovisningsreglerna. BFN har också slagit fast att de onoterade företagen kan välja att tillämpa en mer avancerad redovisningsprincip i de fall nämnden beslutat om förenklingar i förhållande till vad som gäller för de noterade företagen. Det sätt BFN gått tillväga har dock medfört att regelverket har blivit omfattande även för de mindre företagen. Detta har också lett fram till att möjligheterna att välja redovisningsprincip och därmed styra vilket resultat som redovisas blivit stora. Därigenom har även informationen som lämnas av de onoterade företagen blivit svår att tolka (BFN Information 2004-05-10 "Ändrad inriktning på normgivningsarbetet").

Enligt en EU-förordning ska från den 1 januari 2005 noterade företag i sin koncernredovisning följa de internationella redovisningsreglerna (International Financial Reporting Standards, IFRS) utan några nationella anpassningar. Det finns en utredning gjord av International Accounting Standards (IAS) som har föreslagit att det ska vara tillåtet även för andra företag att tillämpa IFRS-reglerna. Tanken är att möjligheterna primärt ska gälla företag som är beredda att tillämpa hela regelverket, men genom ändringar i Årsredovisningslagen (ÅRL) blir det dock möjligt att endast tillämpa delar av regelverket (FAR Samlingsvolym Del 1, 2005). Se bilaga 2.

I Sverige, och även internationellt, pågår en debatt gällande småföretags regler och rutiner när det gäller upprättandet av årsredovisningar. I Sverige rör debatten dels den så kallade revisionsplikten, som i princip går ut på att alla aktiebolag är skyldiga att anlita en oberoende, extern revisor för granskning av räkenskaperna. I det avseendet har debatten handlat om revisionsplikten vara eller icke vara. Det vanligaste argumentet för en bibehållen revisionsplikt för alla aktiebolag oavsett storlek, är att en slopad revisionsplikt kommer att medföra att brottsligheten bland berörda företag kommer att öka drastiskt. Det innebär att den brottsförebyggande funktion som revisorn har kommer att försvinna. Konsekvensen av det anses bli den, att företagen i mycket större utsträckning omedvetet kommer att begå skattebrott. Det kan direkt härledas till avsaknaden av den kunskap som krävs för att undvika misstag. Till det kommer att även revisorns kontrollfunktion försvinner. Revisorn har anmälningsplikt

i de fall det finns skäl att misstänka att brott medvetet begåtts av ett företag. När det här kontrollsystemet åsidosätts ökar möjligheten för företag att skattefuska.

Argumenten för slopad revisionsplikt riktar sig främst in på de resurser som ett företag måste avsätta till för att genomföra revisionen. Resurserna anses vara för stora i förhållande till den nytta de uppbringar i de mindre företagen. Det medför att mindre företag indirekt påverkas av de nya internationella standarderna. De anses bidra med ytterligare kostnader, utan att det för den skull finns ett behov av modifieringar av regelsystemet. I EG:s fjärde direktiv framgår att det överläts till nationell nivå att avgöra vilka företag som bör omfattas av revisionsplikten. Detta har orsakat stora skillnader länder emellan. Inom EU i övrigt finns det inga utomnordiska länder förutom Malta, som tillämpar revisionsplikt för mindre företag. I Danmark och Finland pågår dessutom i dagsläget en debatt liknande den i Sverige.

En annan del av debatten riktar istället in sig på det svenska regleringssystemet. Det finns dock ett starkt samband mellan den och debatten kring revisionsplikten. Skillnaden här är att diskussionen inte berör själva revisionspliktens existens, utan istället är det reglerna som måste ändras så att revisionsplikten blir lättare för småföretag att efterleva. Det uppnås genom en förenkling av de krav som idag ställs på alla aktiebolag. Det är snarare ett praktiskt problem då en sådan förändring kräver att ett nytt regelsystem arbetas fram. En vanlig åsikt kring det här området är att det pratas mycket men väldigt lite händer konkret.

BFN har kommit fram till att den normgivning som idag gäller för onoterade företag inte är ändamålsenlig och att det mot bakgrund av den internationella utvecklingen är hög tid att göra vissa grundläggande förändringar. För att få en lösning på problemet talar mycket för en helt ny normgivning för de icke noterade företagen. Förslag som ligger framme nu är att det ska finnas fyra särskilda regelverk, ett för respektive kategori av företag. Utifrån sin företagsform och storlek ska företag få tillämpa något av regelverken (BFN Information 2004-05-10 "Ändrad inriktning på normgivningsarbetet").

En tredje del av debatten berör gränsvärdena efter vilka ett företags storlek bedöms. I Sverige gäller i nuläget 10/24- respektive 200/1000-reglerna. Siffrorna syftar på antalet anställda (10 och 200) respektive företagets storlek på balansomslutningen (24 mkr och 1000 prisbasbelopp). Enligt EU:s normer, IAS, gäller andra gränsvärden och det är huruvida Sverige bör tillämpa de här gränsvärdena debatten handlar om. Motståndare till de nya gränsvärdena hävdar att alltför många företag skulle klassas som småföretag vid tillämpning av IAS.

1.2 Problemdiskussion

En av huvudintressenterna av mindre företags bokslut är Skatteverket. Skatteverket ställer samma krav på alla aktiebolag, oavsett storlek. Det innebär i praktiken att ju mindre ett företag är, desto större blir den relativa kostnaden för att producera ett regelriktigt bokslut. Det gäller även för den löpande bokföringsverksamheten. Enligt BFN ska alla företag som inte är noterade följa BFN:s Allmänna Råd, BFNAR

2000:2. BFN har dock valt att kategorisera företagen i olika storleksklasser. Det har BFN gjort för att underlätta för de allra minsta företagen. Som det har visat sig har inte subventionerna varit tillräckliga. Många småföretag är beroende av extern rådgivning för att kunna klara av de krav som ställs på dem. I slutändan blir det en kostnadsfråga för företaget. En oundviklig fråga som dyker upp i det här sammanhanget är hur väl den här kostnaden uppväger nyttan. Med nytta avses företagets intressenter och hur de kan ha användning av informationen från företaget. Det säger sig självt att ett litet aktiebolag troligen har färre ägare och därmed färre intressenter än ett stort multinationellt bolag. Ofta kan det till och med vara så att ägare och företagsledare är samma person. Den primära användaren i ett sådant fall torde därför vara Skatteverket. Informationen som kommer ifrån den här typen av företag borde därför vara anpassad efter behovet hos användaren. Med andra ord kan detta sägas att kravet på information från företaget förändras med dess storlek. Målet med eventuella förändringar för företag borde därför vara att maximera nyttan för användaren samtidigt som kostnaden för producenten minimeras. Frågan är hur det kan göras på ett lämpligt sätt. Det finns säkert önskemål från såväl användare som producent som måste försöka tillgodoses.

1.3 Problemformulering

Ovanstående bakgrundsbeskrivning och problemdiskussion mynnar ut i följande frågeställning:

- **Ligger förändringsarbetet i linje med mindre företags- och deras intressenters behov?**

För att kunna besvara vårt huvudproblem har vi delat upp det i tre delproblem. Delproblemen ger en bredare bild av huvudproblemet samt isolerar de enskilda undersökningsområden vi anser vara av störst betydelse för undersökningen och dess syfte. De delproblem vi kommit fram till är:

- Vad är BFN:s syfte med de nya reglerna?
- Vilken hänsyn tar BFN till företagets respektive intressenternas behov vid utformandet av de nya reglerna?
- Anser företag, normgivarna och/eller intressenter att borttagandet av revisionsplikten ska vara en del av förändringsarbetet?

1.4 Syfte

Syftet med uppsatsen är att dels kartlägga och beskriva förslag på förändringar av redovisningsregler för mindre företag. Då det här arbetet befinner sig i utvecklingsstadiet kommer även alternativa förslag att granskas. Vidare syftar uppsatsen till att analysera hur väl förändringarna tillmötesgår företagets behov i det avseendet. Ur det följer att en kartläggning av företagets behov även är nödvändig.

1.5 Avgränsningar

I uppsatsen kommer endast aktiebolag i Sverige som underskrider de gränsvärden för *mindre företag* som definieras i Regeringskansliets promemoria "Förenklade Redovisningsregler, m.m" från 2005-04-11. Med mindre företag skall avses företag som uppfyller mer än ett av följande tre villkor:

1. Medelantalet anställda i företaget har under de två senaste räkenskapsåren uppgått till mindre än 50.
2. Nettovärdet av företagets tillgångar enligt balansräkningarna för de två senaste räkenskapsåren har uppgått till mindre än 25 miljoner kr.
3. Nettoomsättningen i företaget enligt resultaträkningarna för båda de två senaste räkenskapsåren har uppgått till mindre än 50 miljoner kr.

Författarna avser inte att återge vare sig förändringsförslagen eller förändringsbehovet på detaljnivå. Det innebär att till exempel enskilda paragrafer inte kommer att behandlas. På grund av tidsmässiga restriktioner kommer författarna enbart att intervjua mindre företag i Göteborgsområdet.

1.6 Författarnas ord till läsaren

För att läsaren ska kunna tillgodogöra sig innehållet i denna uppsats utgår författarna från att läsaren har förståelse för grundläggande redovisningsteori. Nivån på referensramen varierar från relativt grundläggande teorier och begrepp till mer avancerade. Studien är att betrakta som ett sökande efter svagheter och brister kring normgivningssystemet och vilka konsekvenser dessa får.

1.7 Studiens fortsatta disposition och läsaranvisningar

I det första kapitlet ges en introduktion till uppsatsen. Kapitlet inleds med en bakgrundsbeskrivning, följt av en problemdiskussion vilken leder fram till problemformuleringen. Därefter definieras syftet och rapportens avgränsningar. Varje kapitel inleds med en kort beskrivning av dess innehåll. Förklaringar av ord och begrepp återfinns i den löpande texten första gången ordet används. Definitioner av ord och förkortningar återfinns även i bilaga 1. Försättningsvis disponeras uppsatsen enligt följande:

Kapitel 2 – Metod

Detta kapitel beskriver och förklarar de vetenskapliga ställningstaganden studien bygger på, samt hur de har genomförts. Val av metoder har gjorts utifrån studiens problemformulering och syfte. I kapitlet presenteras även intervju- och urvalsmetod. Kapitlet innehåller även en beskrivning av metod för analys.

Kapitel 3 – Referensram

I kapitlet redogör författarna för den teori och fakta som är relevant för uppsatsämnet. Avsnittet är indelat i tre huvudavsnitt. Det första avsnittet presenterar de

organisationer och institutioner som är de mest dominerande när det gäller påverkan eller bidragande till normgivningen av redovisning och bokföring i mindre företag i Sverige. Den andra delen beskriver ett urval av de lagar och rekommendationer som i dagsläget gäller för dessa företag. I det avslutande avsnittet behandlas redovisningsteori, med tillhörande teoretiska modeller, som kommer att tillämpas i uppsatsen.

Kapitel 4 – Empiri

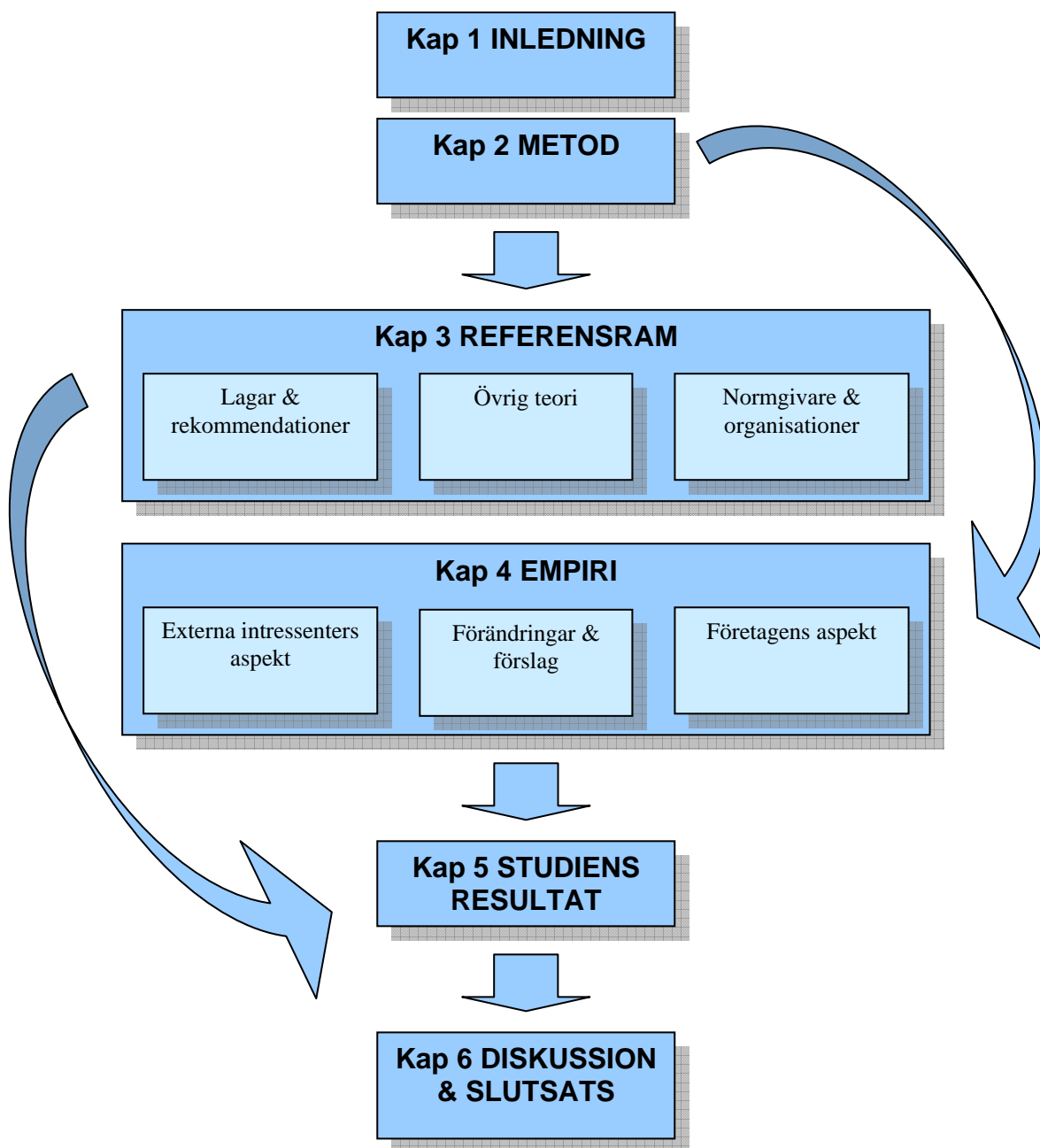
Det här kapitlet har författarna även valt att dela in i tre huvudavsnitt. I det första avsnittet återspeglas det information som framkom under de intervjuer som genomfördes. Det andra avsnittet återberättar intervjun med en anställd på Skattebrottsenheten vid Skattemyndigheten. I det avslutande avsnittet beskrivs BFN:s pågående förändringsarbete. Detta avsnitt är att betrakta som ett försök att kartlägga och presentera de konkreta förslag som i dagsläget existerar. Även de förslag som det har tagits beslut om, men ännu inte trätt i kraft presenteras.

Kapitel 5 – Resultat

I detta kapitel analyseras empirin med hjälp av referensramen. Syftet är att utifrån resonemanget i detta kapitel kunna dra väl underbyggda slutsatser i följande kapitel.

Kapitel 6 – Diskussion och slutsats

Uppsatsens avslutande kapitel återkopplar till det första kapitlet. Här besvaras frågeställningarna och syftet uppfylls. Vidare kommer en friare diskussion att göras, grundad på egna reflektioner och åsikter. Förslag till vidare forskning ges utifrån de tankar som dykt upp under uppsatsskrivandets gång.

Figur 1.1 Studiens disposition och pedagogiska upplägg
Källa: Egen bearbetning

2 METOD

*F*öljande kapitels underkapitel förklarar författarnas tillvägagångssätt för att svara på studiens problemformulering och syfte. I avsnittet redogörs det för bland annat uppsatsens metodkaraktär, metod för informationsinsamling och metod för analys.

2.1 Uppsatsens metodkaraktär

Uppsatsens frågeställning med tillhörande underfrågor sätter prägel på de metodval som författarna gjort. Eftersom frågan skall behandlas från tre olika perspektiv krävs det även tre skilda empiriska undersökningar. Det ena perspektivet är småföretagens situation och deras behov vad det gäller förändring av gängse regelverk. Det andra perspektivet står de som skall genomföra förändringen för, nämligen normgivarna. Det sista perspektivet är det mest neutrala och representeras i det här fallet av Skatteverket. I avsnitten som följer förs en diskussion kring karaktären i metodhänseende i dessa undersökningar.

2.1.1 Metod vid studien av småföretagens och situation

För att på ett rättvist sätt kunna redogöra för detta anser författarna att fallstudier är det lämpliga tillvägagångssättet. Detta motiveras främst av två skäl: för det första är det bara företagen själva som kan redogöra för hur deras situation ser ut. Författarna upplever också att data och information kring detta ämne inte är tillräcklig och väljer därför att genomföra intervjuer med småföretag. Det andra skälet är att författarna nu får chansen att egenhändigt utforma intervjuerna för att på så sätt få tillgång till den information som behövs. Vidare syftar denna del av studien till att försöka förstå småföretagens situation och för detta lämpar sig fallstudier bäst (Ejvegård, 1996).

Att författarna väljer att göra fler än en fallstudie beror på att man vill ge läsaren, och sig själva, chansen att skapa sig en uppfattning baserad på olika företags situationer. Det finns dock ingen som helst avsikt att försöka kvantifiera den information som samlas in, utan i de fall som olika företag skiljer sig åt eller är likadana lämnas det åt läsaren att uttolka innebörden av detta.

Det bör dock tilläggas att det kan vara svårt, för att inte säga oundvikligt, att vid en slutdiskussion inte dra slutsatser i de fall då alla intervjuobjekten upplever saker på ett mer eller mindre identiskt sätt. Författarna förbehåller sig därför rätten att i undantagsfall kunna föra en diskussion och göra en analys baserat på ett kvantifierat underlag. Detta kan även gälla i de fall som företagen i intervjuerna helt skiljer sig åt på en eller flera punkter. Avsikten är dock fortfarande att försöka undvika detta.

Omfattningen av studien tillåter inte att alla företag i den aktuella klassen kan studeras. Författarna utgår ändå ifrån att de företag som faktiskt undersöks ändå

representerar verkligheten. Ur detta följer att författarna försöker att vara försiktiga med de slutsatser som eventuellt kommer att dras. Att inte en större del av företagen kan intervjuas utgör naturligtvis en svaghet hos studien. Intervjuer med fler än ett företag eller så många som omfattningen på studien tillåter motiveras därför ytterligare.

2.1.2 Metod vid studien av förändringsarbetet

Författarna väljer här deskription som metod. Här avses alltså bara att redogöra för hur arbetet med förändring ser ut, vilka det är som genomför denna och varför. Dessa fakta kan förmedlas till läsaren genom ovanstående metod anser författarna. Metoden går ut på att samla, sortera och framställa relevant information (Ejvegård, 1996). Avsikten med denna studie är att göra läsaren insatt i förändringsarbetet. Fakta och information som ligger till grund för denna framställning samlas in enligt den metod som beskrivs i avsnitt 2.2.

2.1.3 Metod vid studien av extern intressents uppfattning

Likt studien av småföretagens situation finner författarna det lämpligt att även här genomföra en fallstudie. Val av denna metod görs av i princip samma skäl som för studien av småföretagens situation. I detta fall begränsas antalet intervjuer till endast en. Detta beror dels på den begränsade tidsram och omfattning som uppsatsen består av och dels på att tillgängligheten hos denna grupp antogs vara lägre än hos småföretagen. Vidare ansågs uppfattningen hos en enskild intressent på ett bättre sätt representera verkligheten än ett enskilt småföretag, varför tyngdpunkten lades på de sistnämnda. Författarna utgår alltså här ifrån att spektret av åsikter och möjliga svar är större hos småföretag än hos externa intressenter med en kvalificerad uppfattning i frågan; småföretagen är fler i antalet.

2.2 Metod för informationsinsamling

Informationssökningen har skett i ett antal steg och har främst bestått av sökningar i databaser, litteratur och tidskrifter. I ett tidigt stadium i uppsatsskrivandet tog författarna kontakt med en anställd på Ekonomiska Biblioteket, Göteborgs Universitet som vägledde i hur informationssökandet görs. Författarna hade före mötet gett den anställde upplysningar om vilken typ av information som eftersöktes. På det här viset resulterade mötet i att författarna fick tillgång till en mängd användbara källor. De databaser som har använts är de som tillhandahålls av Ekonomiska Biblioteket och är exempelvis Business Source Premier, FAR Komplet, Mediearkivet och Affärsdata. FAR Komplet hänvisar ofta vidare till facktidningen Balans, som är en tidskrift som syftar till att föra en debatt inom redovisning och revision, i vilken många av de artiklar som hänvisas till finns publicerade. Den litteratur författarna använt sig av utgörs i första hand av kurslitteratur för högskolestudier inom ämnet. Litteraturen representerar flera olika nivåer, allt från grundläggande till relativt avancerade. En annan viktig litteraturkälla har naturligtvis varit FAR Samlingsvolym del 1 2005, som är ett samlingsverk för redovisnings och associationsrättsregler. Utöver databaser och litteratur har Internet varit en viktig informationskälla. Information som hämtats från

hemsidor har oftast bestått av fakta kring normgivande organisationer som till exempel Redovisningsrådet och BFN.

Författarna har även tagit del av uttalanden från Justitiedepartementet, Finansdepartementet, Svenskt Näringsliv, Föreningen för Revisionsbranschen (FAR), BFN, Revisorsnämnden och fler. Vidare har författarna även studerat propositioner och remissvar gällande mindre företags redovisningsreglering.

Författarna har i sin uppsats valt att samla empirisk information genom personliga intervjuer. Anledningen till varför denna insamlingsmetod har valts här är dels för att relevant information inte finns tillgänglig och dels att ny information inte anses kunna samlas in på annat tillfredsställande sätt.

2.2.1 Urval

Studiens urvalsprocess gjordes uteslutande med hjälp av databasen Affärsdata. Sökning skedde enligt ovanstående kriterier, varvid en träfflista av ett mycket stort antal företag erhöles. Ur det här valdes slumpvis ett 20-tal företag. Kontakt togs med företagen via telefon. För att komma i kontakt med rätt person, som förfogar över den kunskap och kompetens kring redovisning och ekonomi, efterfrågades redovisnings- eller ekonomiansvarig på företaget. När väl ett lämpligt antal intervjuer var inbokade avslutades sökningen. Lämpligt antal ansågs i detta skede vara mellan 5-7 företag. I de fall som företagen tackade nej, uppgavs skälen vara antingen brist på tid, att de har lagt ut redovisningen på extern konsultfirma eller att de nyligen blivit uppköpta.

I syfte att bredda det empiriska underlaget valde författarna att även kontakta redovisningskonsulter för småföretag samt personal vid Skattemyndigheten. Tanken med att ha den sistnämnde som respondent var att denna skulle representera en extern intressents åsikter. I bakgrundsbeskrivningen till uppsatsen framgår att Skatteverket ofta är den enda externa intressenten till mindre aktiebolag, då dessa i många fall är ägarstyrda. Vidare var skälet till att intervjua en redovisningskonsult att det är många mindre företag som använder sig av detta och att en sådan person förmodligen har ett annorlunda perspektiv. Bedömningen gjordes att det var tillräckligt att intervjua en person ur varje av dessa kategorier.

2.2.2 Intervjumetod

Författarna har utgått från en standardiserad frågemall utan någon egentlig ordning på frågorna. Vi har inte varit fullständigt bundna till mallen utan frågeföljden anpassades till intervjusituationen. Dock blir vald intervjumetod snarare att betrakta som standardiserad än icke-standardiserad. Uppsatsen syftar till att studera situationen hos respondenterna. Av det här skälet måste en viss grad av standardisering av intervjuerna upprätthållas. För att få nyanserade svar gavs dock utrymme för respondenterna att svara fritt.

Intervjumetoden som användes kan sägas ha en låg struktureringsgrad eftersom inga svar var givna på förhand. Vid alla intervjutillfällena deltog båda författarna. För att ytterligare förstärka effekten av att ha en delvis fri diskussion ställde ena författaren den standardiserade delen av intervjun medan den andres uppgift låg i att ställa

lämpliga, improviserade följdfrågor. Alla intervjuer spelades in och samma dag avlyssnades intervjun och innehållet sammanställdes. Bandningen gjordes för att säkerställa att någon del av informationen som framkom under intervjun inte skulle falla bort samt minska risken för feltolkningar som kan påverka resultatet negativt. Dessutom gav bandningen möjlighet att citera intervjurespondenterna.

Inför intervjun hade respondenten blivit informerad om uppsatsen syfte och intervjuens innehåll i samband med att förfrågan skedde via telefon. Dessutom skickades en kort beskrivning av uppsatsen samt ett intervjuunderlag ut via e-mail ett par veckor innan intervjutillfället. Intervjuerna skedde på respektive respondents arbetsplats och varade i snitt knappt en timme. Frågorna var utformade i samråd med handledare. Avsikten med studien är inte att fokusera på enskilda personers svar och av detta skäl valde författarna att inte återge respondenternas namn eller vilket företag de var anställda vid i uppsatsen. Vidare anser författarna att vetskapen om detta hos respondenten borde resultera i en mer rättvisande bild om hur respondenterna upplever redovisningen.

2.3 Validitet

Urvalskriterierna för respondenterna borde inte påverka uppsatsens giltighetsgrad, eftersom respondenterna valdes slumpvis och att den geografiska restriktionen inte har någon betydelse i sammanhanget. Förväntningarna som ställs på respondenternas svar är att dessa skall ligga i linje med vad författarna avser att kartlägga, nämligen mindre företags behov av förändringar i redovisningens reglering. Att valda respondenter skall kunna leverera önskvärda svar kan antas, eftersom ett av urvalskriterierna är att respondenten skall vara redovisningsansvarig på det företag som han/hon är anställd vid. Det finns således ingen person på aktuellt företag som i redovisningsavseende är mer insatt eller kunnig i frågor som berör uppsatsen.

Validiteten tros även öka tack vare det faktum att respondenten inte på förhand informerats om vilka förändringar som BFN avser att göra. Tanken med detta är att respondenten inte skall vara bunden till att endast ha åsikter kring dessa förslag. Istället är det önskvärt att respondenten tillåts uttrycka sig fritt kring vad hon/han anser allmänt om behov av förändring. Det skulle kunna vara på det viset att respondenten uttrycker ett önskemål om en viss förändring som inte ligger som förslag hos BFN. Det är då troligt att denna typ av svar inte hade kommit till yttrande om respondenten fått information om detta på förhand.

Det finns ett undantag bland respondenterna som bör omnämnas. En av intervjuerna avser att kartlägga en extern intressents åsikter i frågan. Den externa intressent som författarna valt är Skatteverket. För att en hög validitet skall kunna uppnås intervjuades därför en anställd vid Skatteverket som arbetar med redovisnings- och skattefrågor för företag. Denna respondent tros kunna företräda Skatteverkets intressen på ett sätt som krävs för att få de svar som uppsatsens frågeställningar och syfte avser.

En annan faktor som kan öka validiteten är anonymitet. Detta eftersom respondenten uppfattar intervjun som mer frispråkig och därför uttrycker åsikter som hon/han låtit bli att göra i ifall namn och företag skulle ha angetts. Av ovanstående skäl valde författarna att låta respondenterna och dess företag vara anonyma i uppsatsen.

Det finns inget i ovanstående resonemang kring validitet som säkerställer att nivå på validiteten blir högre. Vad författarna avser med metoden i detta avseende är att istället höja sannolikheten för en hög validitet.

2.4 Generaliserbarhet

De geografiska urvalskriterierna kan påverka uppsatsens generaliserbarhet negativt. Vad som talar för detta är att samtliga respondenter befinner sig i Göteborgsregionen. Det innebär att alla respondenter jobbar i ett storstadsområde. Respondenternas svar skulle av detta skäl inte fullt ut kunna sägas representera hela populationens åsikter. Rent hypotetisk skulle respondenternas åsikter kunna vara färgade av en allmän mentalitet som råder inom ett geografiskt område. Dock bör respondenternas svar kunna sägas representera vilket annat storstadsområde i Sverige som helst. Uppsatsens omfattning tillåter dock inte att en studie genomförs med respondenter från andra geografiska områden.

Det faktum att respondenter som uppfyller nödvändiga kriterier har valts slumpmässigt skall inte påverka generaliserbarheten negativt. Denna urvalsmetod borde istället öka denna egenskap om jämförelse skulle göras med en annan godtycklig metod.

En faktor som dock påverkar generaliserbarheten negativt är det begränsade antalet företag som ingår i studien. Återigen är det studiens omfattning och de tillgängliga resurserna i form av tid och pengar som begränsar.

Generaliserbarheten i studien kan dock komma att bli högre än vad som antas ovan. Detta händer i det fall då utfallet, det vill säga respondenternas samtliga svar, är av liknande art. I ett sådant fall är det mindre troligt att ett större antal respondenter med större spridning hade tillfört lika mycket som det hade gjort i ett fall då respondenternas svar skiljer sig mycket åt.

2.5 Metod för analys

De intervjuer som genomfördes är återgivna i empirikapitlet på ett så objektivt sätt som möjligt. Dock är detaljer som framkom under intervjun som är oväsentliga för uppsatsen inte återgivna. Som tidigare nämnts, är empirin uppdelad i tre avsnitt, vilket syftar till att återspegla tre olika aspekter på situationen i dagsläget. Det här förfarandet avser även att underlätta för analysen och för de hänvisningar och referenser som görs till den.

I analysen avser författarna att kartlägga eventuella mönster som går att uttolka från respondenternas svar. Med det menas dels att gemensamma drag granskas och

analyseras och dels att avvikande svar tolkas för att se om även de har ett gemensamt mönster på en mer subtil nivå. Empirin analyseras mot bakgrund av referensramens innehåll. Hänvisningar till denna sker kontinuerligt när detta anses nödvändigt.

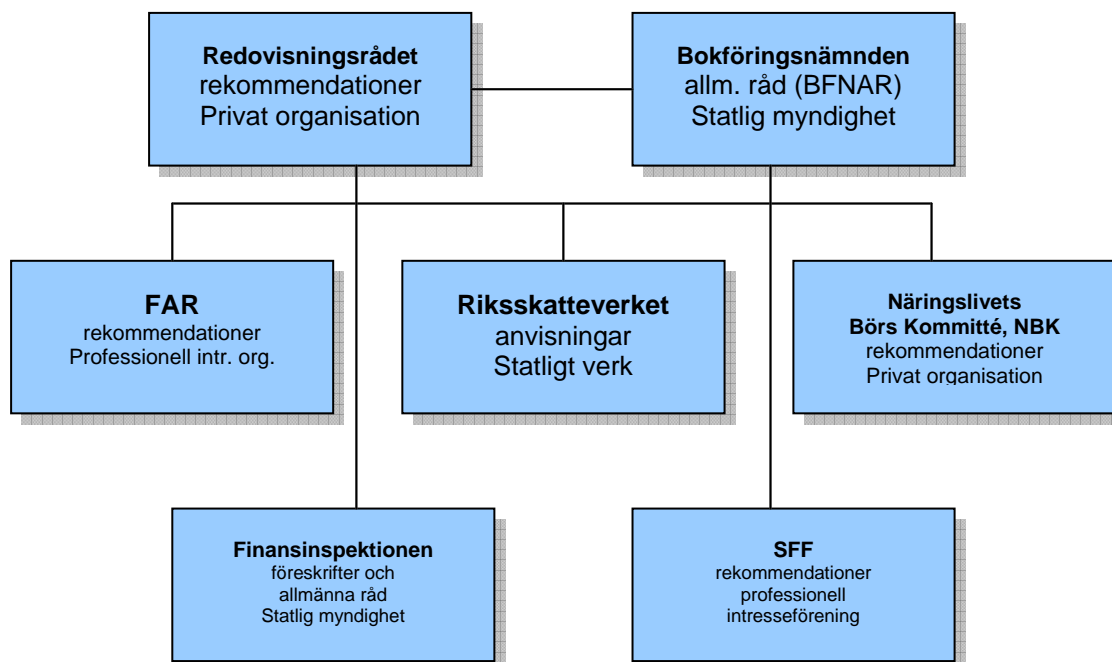

3 REFERENSRAM

Kapitlet går igenom teori och fakta som är relevant för uppsatsämnet. Det består av tre huvudavsnitt. I det första avsnittet presenteras de organisationer och institutioner som är de mest tongivande när det gäller påverkan eller bidragande till normgivningen av redovisning och bokföring i mindre företag i Sverige. I det andra avsnittet beskrivs ett urval av de lagar och rekommendationer som i dagsläget gäller för dessa företag. Detta avsnitt är viktigt, då det utgör den utgångspunkt från vilken förändringsarbetet sker. Samtidigt är det även av stor vikt att läsaren är införstådd med vilka bestämmelser som gäller för företagen i studien. I det avslutande avsnittet behandlas redovisningsteori, med tillhörande teoretiska modeller, som kommer att tillämpas i uppsatsen.

3.1 Normgivare och intresseorganisationer

Med detta avsnitt avser författarna att beskriva vilka normgivande organ som påverkar regelverket för mindre företag, direkt såväl som indirekt. Innehållet i avsnittet syftar vidare till att läsaren skall förstå vilken aktörer som är inblandade och på vilket sätt de kan agera vid till exempel förändringar av bestämmelser kring redovisning för mindre företag. Detta uppnås genom att de olika organen presenteras kort, hur de arbetar, samt hur de förhåller sig till varandra. De viktigaste normgivarna sammanfattas i figur 3.1 nedan.

Figur 3.1 Sammanfattning av de mest betydande normgivarna
Källa: Egen bearbetning efter Stellan Nilsson

3.1.1 Bokföringsnämnden, BFN

BFN är en statlig myndighet under regeringen vars uppgift är att främja god redovisningssed i företagens bokföring och offentliga redovisning. Det sker bland annat genom att nämnden utarbetar allmänna råd om tillämpningen av framför allt bokföringslagen och årsredovisningslagen. Mellan 1987 och 1999 benämndes BFN:s allmänna råd rekommendationer och uttalanden, men efter 1999 ändrade nämnden de allmänna råden och ges numera ut i en serie som heter "Bokföringsnämndens Allmänna Råd" (BFNAR). Det är viktigt att poängtera att normerna inte utgör formellt bindande föreskrifter. BFN ger också ut vägledning och uttalanden som främst är till för att förklara gällande rätt samt kommentera fastställda normer, vilka i tur ger vägledning om hur redovisningen ska tillämpas i praktiken.

BFN:s verksamhet regleras av en förordning från år 1988. Nämnden är som sagt en statlig myndighet där Regeringen utser alla ledamöter, för närvarande nio stycken. I ledningen återfinns representanter från bland annat FAR, Svenska Revisorssamfundet (SRS), Skatteverket och Finansdepartementet. Enligt förordningen är BFN:s huvudsakliga uppgift att "främja utvecklingen av god redovisningssed i företagens bokföring och offentliga redovisning" (Nilsson, 2002).

Under de senaste åren har BFN:s ansvarsområde ökat. Mellan åren 2000 och 2004 var BFN:s viktigaste arbetsuppgift att uttala sig i vilken omfattning Redovisningsrådets rekommendationer (RR) är tillämpliga på onoterade företag. En mängd redovisningsregler tillkom för de noterade företagen, vilket också innebar att regelverket för de onoterade företagen blev mycket omfattande, då det fanns en önskan om att öppna möjligheten för de onoterade företagen att tillämpa den mer avancerade redovisningsprincipen som gäller för de noterade företagen. Grunderna i arbetet framgick i BFNAR 2000:2. Under 2004 beslutade sig dock BFN att inte gå vidare med det här arbetet utan började istället skriva särskilda regler för onoterade företag. Till grund för det låg att BFN ansåg att det var nödvändigt att förenkla redovisningsreglerna för de onoterade företagen. Detta eftersom regelverket för de mindre företagen blev för omfattande och att den information som lämnades av de onoterade företagen var svår att tolka (www.bfn.se, 2005-04-20).

3.1.2 Redovisningsrådet

Redovisningsrådet bildades 1989 av BFN, FAR och Sveriges Industriförbund. En ombildning skedde under 1998 genom tillkomsten av Föreningen för utvecklande av god redovisningssed. Föreningens medlemmar är FAR, Stockholmsbörsen, Svenska Bankföreningen, Svenska Fondhandlareföreningen, Sveriges Försäkringsförbund och Svenskt Näringsliv (SN). Redovisningsrådets uppgift har varit att ge ut rekommendationer med utgångspunkt från internationellt accepterade redovisningsstandarder, kallade IFRS¹ och IAS. Inriktningen har hela tiden varit att följa IFRS/IAS och undantag har enbart gjorts då rekommendationen strider mot

¹ IFRS ges ut av International Accounting Standards Board (IASB) och IAS gavs ut av International Accounting Standards Committee (IASC), föregångare till IASB.

svensk lag eller att det finns ett annat starkt hinder. Rådet har sammanlagt utarbetat 29 rekommendationer (RR) och 43 uttalanden (URA) som i första hand vänder sig till företag vars aktier är föremål för offentlig handel eller genom sin storlek har ett stort allmänt intresse (FAR Samlingsvolym 2005 Del 1).

Redovisningsrådets relation till BFN är inte helt klart. Av förarbetena till den nya Årsredovisningslagen (ÅRL) framgår att BFN skall det övergripande ansvaret för normgivningen, bortsett från lagstiftning. Tanken är dock att BFN skall kunna delegera ut stora delar av det ansvaret till Redovisningsrådet. Med tanke på att FAR i stort sett har upphört med normgivningen (se nedan) intar därmed Redovisningsrådet en mycket central roll i det avseendet (Nilsson, 2002).

3.1.3 Föreningen för Revisionsbranschen, FAR

FAR är en privat intresseförening för auktoriserade och godkända revisorer. Föreningen utvecklar revisorsyrket och därtill hörande verksamhetsområden och ger stöd till revisionsbyråbranschen genom rekommendationer, uttalanden, utbildning och annat yrkesstöd. Verksamheten bedrivs på såväl internationell som nationell nivå (www.far.se, 2005-04-26). FAR ger ut Balans som är en tidskrift som syftar till att föra en debatt inom redovisning och revision (www.far.se/balans, 2005-04-26).

Historiskt sett har FAR varit det mest framstående normbildande organet. Föreningen bildades år 1923 som en utbrytning ur SRS, som är Sveriges äldsta revisororganisation. Uppdelningen blev den att SRS fick till uppgift att organisera de godkända revisorerna, medan FAR tar hand om de auktoriserade. FAR, och till viss del SRS, representerar även Sverige i de flesta internationella organen med anknytning till revision och redovisning. Numer tar även FAR upp godkända revisorer som medlemmar. Av detta skäl har det diskuterats förslag på att återigen slå samman SRS med FAR, då det befarats att SRS annars skulle bli dränerat på medlemmar. Ingen sådan sammanslagning har dock i dagsläget skett (Nilsson, 2002).

FAR var en av initiativtagarna bakom bildandet av Redovisningsrådet. Avsikten med detta var att i stort sett upphöra med utgivning av rekommendationer. De rekommendationer från FAR som dagsläget tillämpas är de som Redovisningsrådet inte ännu hunnit behandla. Inom FAR finns det dock en kommitté som har möjlighet att publicera rekommendationer. Dessa berör i de allra flesta fall enskilda detaljfrågor som inte behandlas någon annanstans. FAR ägnar sig i dagsläget istället åt att sammanställa och publicera nationella och internationella lagar och rekommendationer i en samlingsvolym. Utöver detta publicerar FAR även läroböcker och tidskrifter. I samband med att nya ÅRL trädde i kraft gav publicerade emellertid FAR en vägledning i tillämpning av denna. Detta kan ses som ett tecken på att FAR har intentioner att i framtiden återta en mer framträdande roll i normgivningen (Nilsson, 2002).

3.1.4 Skatteverket

Av tradition finns det en stark koppling mellan beskattning och redovisning i Sverige. Av detta skäl har Skatteverket, fått en visst inflytande över normbildningen. Detta gäller i synnerhet frågor som rör god redovisningssed i olika branscher och företagsstorlekar. Exempel på detta är frågor rörande BFL och tillämpning av denna. Andra exempel på när Skatteverket bidrar till normbildningen är frågor gällande olika värderingar och periodiseringar (Nilsson, 2002).

Många av Inkomstskattelagens (IL) bestämmelser förtydligas av Skatteverket. Detta är en rätt som regeringen delegerat till Skatteverket. De mest vanliga frågor som är aktuella i samband med IL är bokslutdispositioner. Skatteverket har även en referensgrupp som ger ut en sammanställning årsvis, numer kallad ”Svar på redovisningsfrågor”. Utöver detta tillkommer även utgivandet av en författningssamling, RSFS (Nilsson, 2002).

Intressant för de företag som behandlas i denna uppsats är att många av de frågor som behandlas av BFN är initierade av Skatteverket. I BFN:s organisation återfinns även personer med ledande ställning inom Skatteverket. Detta gör att Skatteverket, trots att organisationen inte besitter någon formell makt att utfärda bindande rekommendationer, indirekt har stort inflytande över normgivningen Sverige.

3.1.5 Övriga

Bidrag till normbildningen i Sverige från organisationer utöver dem som redan nämnts kommer i första hand ifrån Sveriges Finansanalytikers Förening (SFF), Finansinspektionen (FI) samt Näringslivets Börskommitté (NBK). Utöver dessa går det även att hävda att vissa fackliga organisationer, såsom LO och SACO indirekt påverkar normbildningen. Dessa organisationer saknar dock formell makt att ge ut egna normer (Nilsson, 2002). Författarna har även erfarit att intresseorganisationen Svenskt Näringsliv i alla fall betraktas som en remissinstans i redovisningsfrågor i de fall som regeringen står som initiativtagare till en sakfråga.

Av ovanstående organ är det i princip ingen som påverkar den normbildning som rör mindre företag, bortsett från indirekta bidrag. Det kan dock kort nämnas att SFF ger ut rekommendationer kring frågor som inte berörs av BFN eller Redovisningsrådet. NBK har en liknande funktion när det gäller normbildningen fast organisationen är mer inriktat på utformningen av nyckeltal i årsredovisningen. Gemensamt för de båda är att de är privata och att de i första hand företräder användarsidan av redovisningen. FI är däremot statligt men ägnar sig endast åt finansiella företag och normgivningen kring dessa (Nilsson, 2002).

3.1.6 Andra intresseorganisationer

Nedan följer en kort beskrivning av övriga intresseorganisationer som kan påverka normgivningen.

3.1.6.1 Svenskt Näringsliv, SN

SN är en intresseorganisation som avser att företräda företagens intressen i Sverige. Deras ambition och långsiktiga mål är att ”Sverige skall återta en tätposition i den internationella välståndsligan”. SN avser vidare att öka förståelsen för företagens verklighet och att verka för att alla företag i Sverige skall ha bästa möjliga villkor för att verka och växa. SN:s medlemmar utgörs av bransch- och arbetsgivarförbund som totalt sett representerar cirka 55 000 företag i alla storleksklasser (www.svensktnaringsliv.se, 2005-04-26).

Anledningen till att SN omnämns här är att de av Regeringskansliet anses vara en remissinstans i frågor gällande redovisning. Det innebär att vid remissutskick från regeringen rörande dessa frågor så ges SN möjligheten till yttrande.

3.1.6.2 Sveriges Redovisningskonsulters Förbund, SRF

SRF är landets ledande branschorganisation för redovisningskonsulter, och har cirka 2400 ledamöter. Dessa har som uppgift att hjälpa företagare med redovisningsfrågor och beskattningsfrågor. Mer än 130 000 företagare anlitar SRF:s ledamöter för dess tjänster, liksom för allehanda rådgivning rörande problem kundföretagen möter i sin verksamhet. Förutom stöd åt ledamöterna i sin utveckling av yrkesrollen arbetar SRF aktivt för att öka kvaliteten på rådgivningen i branschen och näringslivet, bland annat genom representantskap i BFN, och att delta som aktiv remissinstans för olika myndighetsorgan inom redovisnings- och beskattningsfrågor (www.srf.se, 2005-04-26).

3.2 Lagar och Rekommendationer

I Sverige sker reglering av redovisning genom en kombination av lagar, rekommendationer och praxis. Lagar utfärdas av staten, medan rekommendationer ges ut av någon form av expertis. Denna expertis utgörs i första hand av de normgivare som beskrivs i föregående avsnitt. I detta avsnitt beskrivs de olika regleringssätten kort, samt hur de förhåller sig till varandra. Centrala delar av de lagar och rekommendationer som gäller för företagen i studien presenteras även kort. Avsnittet avslutas med en beskrivning av revisorns roll i sammanhanget. Avsnittet syftar till att måla upp en bild för läsaren hur bestämmelser kring ett mindre företags bokförings- och redovisningsarbete ser ut i dagsläget.

3.2.1 Lagar

Reglering av redovisning i Sverige genom lag sker främst genom två lagar. Dessa är ÅRL och Bokföringslagen (BFL). BFL talar om vilka som är redovisningsskyldiga, vad redovisningsskyldigheten innebär samt anger vilken typ av rapporter olika typer av företag skall prestera. ÅRL reglerar hur dessa rapporter skall utformas. En central del av denna reglering är hur periodisering skall göras. Gemensamt för de båda lagarna är att de utgör ramverk för den totala regleringen och innehåller av det skälet inte speciellt mycket detaljer. Dessa återfinns bland rekommendationerna.

Lagarna om revision är i viss mån anpassade efter företagens juridiska form. För alla företag av formen aktiebolag gäller i detta avseende Aktiebolagsslagen (ABL). För de företag som behandlas i denna uppsats, det vill säga mindre onoterade aktiebolag, gäller alltså denna lag.

3.2.2 Rekommendationer

Eftersom gällande lagar är av ramkaraktär krävs det kompletterande rekommendationer. Dessa är att betrakta som tillämpningar av redovisningslagarna och måste därför följas, men är inte bindande. De huvudsakliga normgivarna beskrevs i föregående avsnitt och det är deras arbete som resulterar i rekommendationer. BFN valde att från och med september 1999 kalla sina rekommendationer och uttalande för Bokföringsnämndens Allmänna Råd (BFNAR). Dessa kompletteras med uttalanden och vägledningar, vilka syftar till att vägleda vid speciella situationer (Johansson et al, 2004).

3.2.3 Praxis

Det tredje sättet att reglera redovisning på är genom praxis. Centralt för praxisens roll inom regleringen är begreppen god redovisningssed och rättvisande bild. Det första begreppet tas upp i både BFL och ÅRL. God redovisningssed innebär kort att företag i första hand skall följa de lagar och rekommendationer som är tillämpbara på företaget. I de fall som någon av dessa saknas skall företaget ta efter exempel från verkligheten, det vill säga göra som andra företag har valt att göra i liknande situationer. I praktiken innebär detta att praxis måste följas enligt lag, även i de fall som det inte finns en lag eller rekommendation som är applicerbar (Johansson et al, 2004).

Begreppet rättvisande bild syftar på att ett övergripande mål med redovisningen är att återge hur det går för företaget på ett rättvisande sätt. På ett teoretiskt plan kan det uppstå situationer då lagar och rekommendationer skulle ha tvingat ett företag till avsteg från denna princip. Företaget skall i dessa situationer kunna tillåtas att frångå gällande lag. I Sverige anses det dock att rättvisande bild uppnås automatiskt när man följer lagarna. Möjlighet finns dock att göra avsteg från rekommendationerna om upplysning ges om varför detta gjorts, och varför det ger en mer rättvisande bild (Johansson et al, 2004).

3.2.4 Bokföringslagen, BFL

BFL i dess nuvarande utformning gäller sedan år 2000. I samband med att lagen infördes anpassades också årsredovisningslagen så att den helt ansluter till BFL. Detta innebär att BFL huvudsakligen behandlar frågor rörande löpande affärshändelser och arkivering, med andra ord bokföringsarbetet. Som tidigare nämnts så utgör BFL en ramlag och går av detta skäl inte in på detaljer kring bokföringen. Lagen utgör alltså bara en liten del av det regelverk som företagen måste rätta sig efter. Konsekvensen av detta blir att olika företags bokföringsrutiner kan komma att skilja sig åt mycket,

utan att detta automatiskt innebär att någon av dessa bryter mot lagen (Johansson et al, 2004).

Nedan följer en kort beskrivning av det innehåll i bokföringslagen som är relevant för studien.

3.2.4.1 Bokföringsskyldighet

Bokföringsskyldighet gäller alla juridiska personer oberoende av vilken verksamhet de bedriver. Här tar alltså inte BFL hänsyn till storleken på företaget. Det finns fall då mindre verksamheter kan rubriceras som hobbyverksamhet och på detta vis befrias från bokföringsskyldigheten (Lönnqvist, 2005).

3.2.4.2 Löpande bokföring

Utgångspunkten för löpande bokföring är att alla affärshändelser i verksamheten skall bokföras. Vidare kräver lagen att en affärshändelse skall resultera i en verifikation. En verifikation skall i sin tur innehålla uppgifter om när den tillkom, tidpunkt för affärshändelsen, vad den avser samt vilket belopp det handlar om. Av verifikationen skall även framgå vilken motpart det rör sig om (Johansson et al, 2004).

Övriga regler rörande löpande bokföring kan sammanfattas enligt följande:

- Bokföring av affärshändelser skall ske kronologiskt och systematiskt.
- Handlingar som styrker affärshändelsen (verifikationer) skall sparas.
- Samband mellan verifikation och bokförd post skall klart framgå genom numrering.
- Det skall framgå i eventuella rättelser i bokföringen vem som har utfört dem och vid vilken tidpunkt.
- Bokföring och verifikationer skall arkiveras i minst tio år.

BFL ställer inga krav på hur bokföringsarbetet dokumenteras, utan detta kan ske med hjälp av papper och penna såväl som med hjälp av dator (Lönnqvist, 2005).

3.2.4.3 Hur den löpande bokföringen avslutas

Bokföringslagen talar även om hur räkenskaperna skall avslutas. Detta kan göras antingen genom årsbokslut eller genom årsredovisning. Vissa enskilda näringsidkare befrias helt från detta krav, förutsatt att denne inte överskrider 20 prisbasbelopp. Skillnaden mellan ett årsbokslut och en årsredovisning är att i ett årsbokslut beaktas bara vissa delar av ÅRL. En annan väsentlig skillnad är att en årsredovisning alltid skall granskas av en oberoende revisor som sedan skriver under tillsammans med styrelse och verkställande direktör. Ett bokslut behöver inte granskas av en tredje part och de som skriver under är de bokföringsskyldiga (Johansson et al, 2004).

Alla aktiebolag är skyldiga att upprätta en årsredovisning enligt BFL. Det ställs med andra ord samma krav på ett mindre aktiebolags årsredovisning beträffande innehåll och utformning, som det ställs på ett stort. Detta innebär bland annat att även mindre aktiebolag är tvungna att upprätta förvaltningsberättelse och att företaget måste

offentliggöra årsredovisningen. Vidare omfattas dessa företag även av revisionsplikten, vilket alltså innebär att man måste utsätta sig för extern granskning. Hur detta går till regleras av Aktiebolagslagen (ABL) (Lönqvist, 2005).

3.2.5 Årsredovisningslagen, ÅRL

BFL reglerar vilka företag som skall upprätta årsredovisning. Bestämmelserna innebär att alla aktiebolag, oavsett storlek, skall upprätta en sådan. BFL säger även att årsredovisningen skall upprättas och offentliggöras inom sex månader efter räkenskapsårets slut. Vidare skall den lämnas till revisor för granskning minst en månad före ordinarie bolagsstämma. Kraven på årsredovisningens utformning, innehåll och omfattning framgår av innehållet i ÅRL (Johansson et al, 2004).

Det finns i dagsläget tre årsredovisningslagar. Det är dock den generella årsredovisningslagen som avses om inte annat anges. De andra två lagarna riktar sig till finansiella företag och kreditinstitut. ÅRL antogs av riksdagen 1995. För de företag som endast skall upprätta årsbokslut, tillämpas ÅRL:s bestämmelser på de delar som årsbokslutet utgörs av. Delar av bestämmelserna kring årsredovisningen har lämnats åt normgivande organ och praxis (Johansson et al, 2004).

Syftet med årsredovisningen är att förmedla en bild av hur företaget har förvaltats under det gångna året. Den skall beskriva resultat, ekonomisk ställning samt övriga upplysningar som krävs för en rättvis bedömning. ÅRL, och till viss del praxis, säger att årsredovisningen skall ha följande ordningsföljd och innehåll:

1. Förvaltningsberättelse
2. Resultaträkning
3. Balansräkning
4. Tilläggsupplysningar

3.2.5.1 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen skall komplettera övrig information som står att hitta av årsredovisningens andra delar. Den skall ge upplysning om händelser eller förhållanden som inte går att redovisa i balans-, resultaträkning eller tilläggsupplysningar. Vidare skall den ge information om företagets forskning, utvecklingsarbete, fortsatta utveckling, innehav av egna aktier samt eventuella filialer utomlands. I förvaltningsberättelsen skall det även finnas förslag på vinstdisposition (Johansson et al, 2004).

3.2.5.2 Resultaträkning

Här visas ett sammandrag över räkenskapsårets intäkter och kostnader. ÅRL reglerar hur detta skall gå till. Resultaträkningen presenteras i tre olika delsteg i syfte att göra den mer tydlig för olika typer av intressenter.

1. Rörelseresultat, vilket är resultatet från rörelseverksamheten
2. Resultat efter finansiella kostnader
3. Årets resultat, som är resultat efter skatt och bokslutsdispositioner

Hur belopp har räknats fram och vilka redovisningsprinciper som företaget använt sig av anges i tilläggsupplysningarna, så kallade noter (Johansson et al, 2004).

3.2.5.3 Balansräkningen

Balansräkningen visar företagets ekonomiska ställning på balansdagen. Detta görs genom att balansräkningen visar företagets samtliga tillgångar, vilket kallas balansräkningens tillgångssida, och i vilken mån dessa är finansierade med eget eller främmande kapital, eget kapital- och skuldsidan. Vissa obligatoriska upplysningar hör till balansräkningen, exempelvis ansvarförbindelser. Vissa detaljer kring balansräkningen utelämnas av samma skäl som i resultaträkningen. Även dessa återfinns bland tilläggsupplysningarna (Johansson et al, 2004).

3.2.5.4 Tilläggsupplysningar

Flera poster i resultat- och balansräkning kräver att extra upplysningar lämnas. Detta görs genom att en tydlig hänvisning vid aktuell post görs till tilläggsupplysningarna. ÅRL reglerar vilka poster som kräver detta. Tilläggsupplysningarna går att kategorisera enligt följande:

1. *Allmänna upplysningar*, exempel på sådana är vilka redovisnings- och värderingsprinciper som företaget tillämpat och om det är samma som föregående år.
2. *Upplysningar till resultaträkningen*, till exempel pensionsförpliktelser, avgångsvederlag och sjukfrånvaro.
3. *Upplysningar till balansräkningen*, till exempel taxeringsvärden, eget kapital, checkräkningskredit. Dessutom skall alla poster som anges som anläggningstillgång ha en tilläggsupplysning (Johansson et al, 2004).

3.2.6 Aktiebolagslagen, ABL

Den del av ABL som rör denna uppsats behandlar revisionsplikten, vad den innebär, hur den skall genomföras och hur revisor skall utses. För företag som inte är av formen aktiebolag finns det motsvarande lagar, till exempel lag om ekonomiska föreningar. Övriga delar av ABL behandlar bland annat bestämmelser kring bolagsstämma, ledning, emission, utdelningar o dyl (FAR Samlingsvolym Del 1, 2005).

För alla aktiebolag gäller kort följande regler. Revisor utses av bolagets ägare vid bolagsstämman. Denne skall utföra granskning för ägarnas räkning. Det som skall granskas är företagets redovisning samt styrelsens och VD:s förvaltning. Revisionen skall avslutas med en revisionsberättelse som även blir tillgänglig för företagets intressenter eftersom den skall bifogas i årsredovisningen. Revisorn skall även kontrollera att företaget sköter sina personalskatter, arbetsgivaravgifter och momsregistrering (Lönnqvist, 2005).

En mer utförlig beskrivning av revisorns roll, arbete och krav på kompetens återfinns i avsnitt 3.2.10.

3.2.7 International Accounting Standards (IAS) och International Financial Reporting Standards (IFRS)

Alla publika företag skall från och med i januari 2005 tillämpa IAS/IFRS. Dessa normer ersätter därmed Redovisningsrådets Rekommendationer (se även nedan). Mindre aktiebolag berörs alltså inte av dess normer, men dessa bör ändå nämnas av den anledningen att de ersätter RR och därför påverkar BFN:s normgivning (och även dess inriktning av arbetet som det kommer visa sig längre fram). Innehållet i IAS/IFRS och skillnader gentemot RR tas inte upp här då det ligger utanför uppsatsens ramar.

Producenterna av dessa normer är International Accounting Standards Board, IASB. Detta är en stiftelse som verkar för en globalt standardiserade redovisningsnormer. Dess normer är i dagsläget accepterade i stort sett i hela EU (Nilsson, 2002).

3.2.8 Redovisningsrådets Rekommendationer, RR

RR skall följas av börsföretag och får även följas av övriga företag. Sedan starten 1989 har Redovisningsrådet gett ut 29 rekommendationer, förkortade RR. Processen för framtagandet av nya rekommendationer omfattar även intressenterna, då dessa ges en chans att påverka utformningen. Detta sker genom att ett utkast från Redovisningsrådet till vilken berörda parter får ta ställning. På senare år har RR kommit att efterlikna innehållet i IAS/IFRS alltmer. Till slut var RR att betrakta som rena översättningar av dessa, med undantag för de av IASB:s regler som gick emot svensk lagstiftning (Johansson et al, 2004).

Från och med 1 januari, 2005 gäller IAS-förordningen som innebär att alla noterade företag i sin koncernredovisning ska tillämpa de internationella redovisningsreglerna. Som ett led i det har Redovisningsrådet fått utforma ytterligare tre rekommendationer, RR 30-32, som rör kompletterande redovisningsregler för koncerner, delårsrapportering för koncerner och redovisning för juridiska personer.

3.2.9 Bokföringsnämndens Allmänna Råd, BFNAR

Som tidigare nämnts kallas numer BFN:s rekommendationer och uttalanden för Bokföringsnämndens Allmänna Råd, förkortat BFNAR. Dessa riktar sig till onoterade företag. BFNAR är att betrakta som en tolkning av RR, anpassad för de företag som dem riktar sig till. BFN delar in de onoterade företagen i tre olika företagskategorier: små, medelstora och stora företag.² På dessa olika företagskategorier ställs olika krav, där den minsta kategorin har lägst krav på sig. Det kan nämnas att generellt sett ställs i BFNAR lägre krav än vad det görs i RR. I Mitten av 2003 fanns det cirka 30 BFNAR (Johansson et al, 2004).

De allmänna råd som BFN själva tagit beslut om publicerar dem själva löpande. Detta innebär att de BFNAR som ligger i anslutning till ÅRL, BFL eller någon annan lag

² Baserat på 10/24-normen och 200/1000-normen

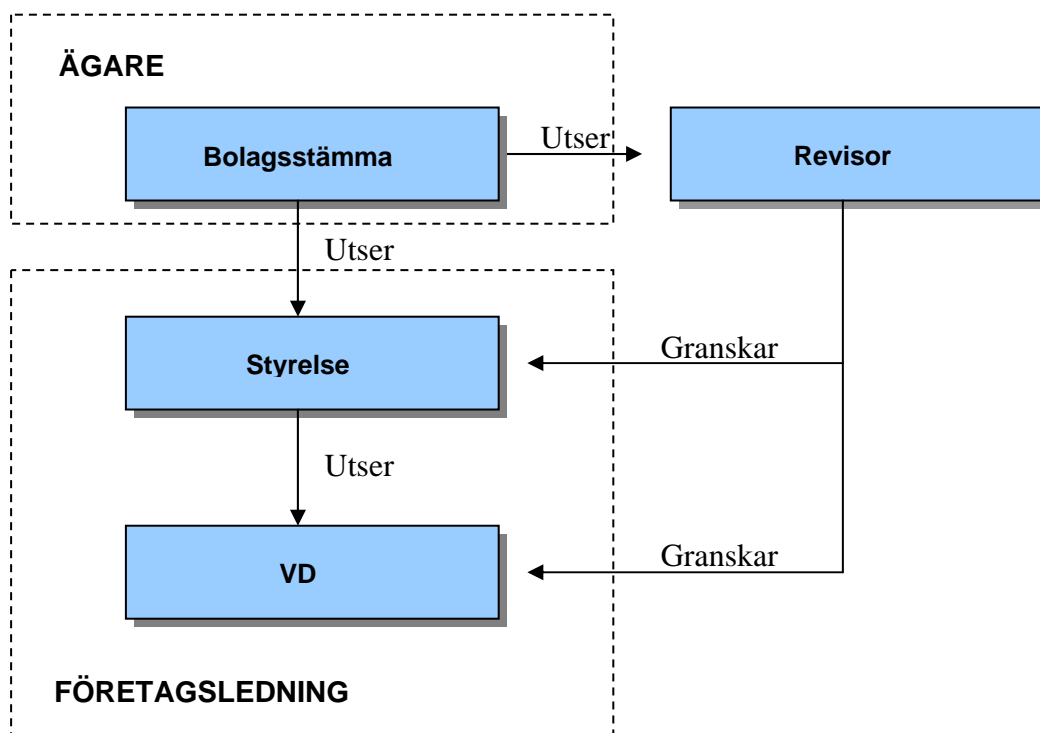
måste studeras tillsammans med dessa, då det är lagarna som utgör grundbestämmelserna. Utöver detta publicerar BFN även ”BFN:s vägledningar”. En sådan utgör en översikt över alla normer inom ett visst redovisningsområde, inklusive BFN:s egna Allmänna Råd. I en vägledning återfinns tillämpning av Redovisningsrådets Rekommendationer i vilken det framgår vilka av dessa normer som skall tillämpas av de olika företagskategorierna (Nilsson, 2002).

BFNAR är som sagt inte bindande enligt lag, men deras inflytande har under senare tid stärkts. BFNAR och andra publikationer från BFN åberopas ofta av domstolar och skattemyndigheter, på samma sätt som en lagtext. Denna tendens går även att utläsa ur utvecklingen av språkbruket i BFNAR (Nilsson, 2002).

Tidigare har även termen ”uttalande” nämnts. Dessa skall inte förväxlas med BFNAR då dessa är bedömningar och svar på förfrågningar av allmänt intresse rörande redovisning (Nilsson, 2002).

3.2.10 Revisionsplikten och revisorns roll

Revision skall utföras av alla bolag som skall upprätta årsredovisning. Revisor utses av ägarna vid bolagsstämman, se figur 3.1. Det mest grundläggande med revision är att säkerställa årsredovisningens tillförlitlighet. I och med detta förfarande skall företagets intressenter kunna lita på årsredovisningens innehåll. Revisorns arbete avrapporteras i revisionsberättelsen som bifogas i årsredovisningen (Johansson et al, 2004).

Figur 3.2 Förhållandet mellan ägare, företagsledning och revisor
Källa: Egen bearbetning efter C. Johansson et al.

3.2.10.1 Revisorns roll och uppgifter

Revisorn skall granska att företaget har skött sina räkenskaper enligt god redovisningssed och att styrelse och verkställande direktör har skött förvaltningen. Revisorn utses av ägarna på bolagsstämman. En grundförutsättning för att en revisor skall kunna utses är att han/hon har en oberoende ställning gentemot företaget. Detta innebär att revisorn bland annat inte får vara anställd eller ingå i ledningen samt vara behörig till någon i företaget.

Vidare är det inte heller revisorns uppgift att sköta den löpande bokföringen i företaget. Däremot är det tillåtet för revisorn att komma med råd som rör bokslut (Johansson et al, 2004).

3.2.10.2 Granskning

Granskningen består av två huvuddelar, redovisningsrevisionen och förvaltningsrevisionen. I redovisningsrevisionen granskas företagets räkenskaper och årsredovisning. För detta används två metoder. Den första, internkontrollgranskning, går ut på att revisorn granskar det interna kontrollsystemet. Det interna kontrollsystemets funktion är att dels förhindra att inga fel uppstår och dels att upptäcka de fel som faktiskt begås. Vad revisorn koncentrerar sitt arbete på i detta avseende, är det interna kontrollsystemets uppbyggnad och utformning. Med detta menas att rutiner såsom löpande avstämningar, inventering och attester granskas. Vidare kontrollerar revisorn innehållet årsredovisningen. Här skall en bedömning göras huruvida årsredovisningen utgör en rättvisande bild av företagets resultat (Johansson et al, 2004).

Den andra metoden som kan användas vid redovisningsrevisionen är den så kallade substansgranskningen. I denna metod granskas vad som finns bakom olika resultat- och balansposter. Konkret innebär detta att revisorn kontrollerar fakturor av olika slag, saldoförfrågningar och kontrollinventeringar. Substansmetoden är att föredra i de fall då företagets interna kontroll inte är så avancerad. Detta är ofta fallet bland mindre företag, varför denna metod oftast används vid revision av dessa (Johansson et al, 2004).

Förvaltningsrevisionen skall resultera i ett underlag för revisorns uttalande om ansvarsfrihet för styrelse och verkställande direktör. Förvaltningsrevisionen innehåller följande komponenter:

- Granskning av styrelsens och VD:s handlande och om detta har stridit mot lagar såsom ABL eller bolagsordning.
- Kontroll om det har förekommit försummelser eller andra åtgärder som skulle kunna vara föremål för skadeståndskrav.
- Bedömning av företagsledningens kontroll över verksamheten (Johansson et al, 2004).

I mindre företag är det vanligt att en extern redovisningsbyrå anlitas. I många av dessa fall är det redovisningsbyrån som sköter bokföringen, årsbokslut och deklARATION. Även byrån måste vara oberoende gentemot revisorn. Det ingår dock i en revisors arbetsuppgift att ge råd eller att komma med förslag till olika

handlingsalternativ vid olika situationer. Även att framföra synpunkter kring den interna kontrollen kan ingå (Johansson et al, 2004).

Det finns även bestämmelser kring vilken kompetens revisorn måste besitta. För att utföra revision hos ett icke börsnoterat aktiebolag med mindre 1000 prisbasbelopp i tillgångar och mindre 200 anställda krävs det i dagsläget att revisorn antingen är auktoriserad eller godkänd (FAR Samlingsvolym Del 1, 2005).

3.3 Redovisningsteori

Avsnittet syftar till att ge läsaren ökad förståelse för hur mindre företags förutsättningar påverkar behovet av redovisning samt dess funktion. Vidare avser författarna att speciellt belysa på vilket sätt mindre företags förutsättningar konkret skiljer sig från större bolags. Författarna anser att detta uppnås genom att den så kallade intressentmodellen presenteras allmänt och att den sedan tillämpas på mindre företag, för att visa att dessa nödvändigtvis inte har samma, eller lika många, intressenter som ett större företag. Genom att man även betraktar redovisningen i mindre företag i termer av nytta och kostnad och jämför med andra företag, tillkommer ytterligare en dimension av skillnader mellan företagskategorierna.

3.3.1 Varför redovisning?

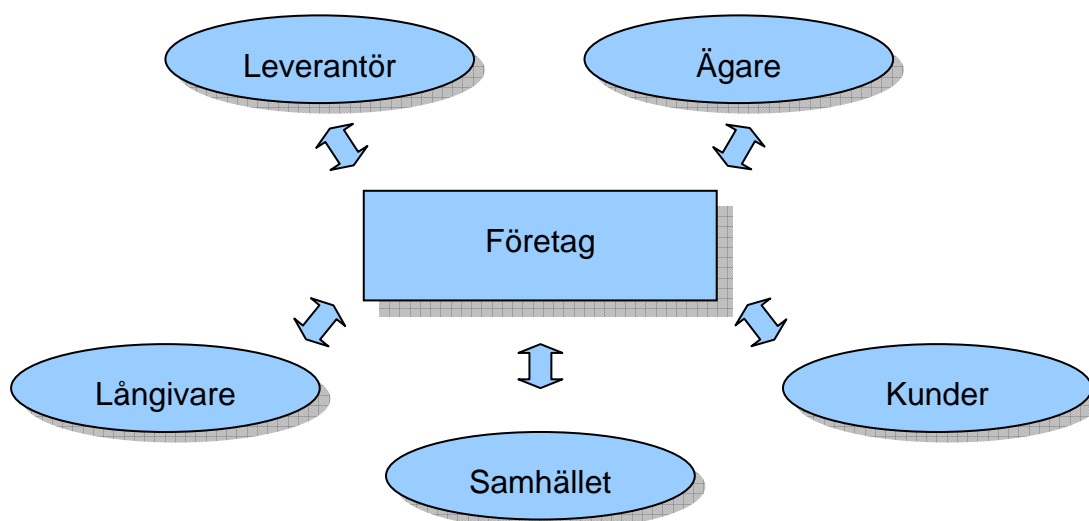
Enligt FASB:s³ ramverk för redovisning är dess viktigaste uppgift värdera en organisations riktiga förmögenhet samt förändringen i densamma. Ett annat sätt att betrakta redovisningens nytta är att säga att den möjliggör rationalitet i beslutsprocesser. Den information som sedan redovisas bör även vara den information som efterfrågas. Detta för att användarna av redovisningen skall på bästa sätt kunna reducera osäkerhet rörande framtiden (Falkman, 2002).

För att ytterligare förtydliga redovisningens funktion och mål kan sägas att den behövs för att öka tilliten mellan parter vid företagsaffärer. I bästa fall skall informationen som framgår ur redovisningen vara av så hög kvalitet att en part som gör affärer med företaget inte skall behöva lida ekonomisk skada, med andra ord bli lurad (Gröjer, 2002).

3.3.2 Intressentmodellen

Intressenter är i sammanhanget synonymt med den externa redovisningens användare. Dessa befinner sig i de flesta fall utanför företaget. Vilken typ av informationsbehov som användarna vill få tillgodosett av redovisningen varierar med det förhållande som användaren har till företaget. En grov indelning av användare av företagets redovisning görs i intressentmodellen, vilken åskådliggörs nedan.

³ Amerikanska motsvarigheten till IASB

Figur 3.3 Intressentmodellen
Källa: Egen Bearbetning

Gemensamt för dessa grupper är att de har ett direkt intresse av hur det går för företaget och att de i de flesta fall alltså befinner sig utanför företaget. Externredovisningen syftar till att försöka tillgodose dessa gruppers informationsbehov. Eftersom informationsbehovet varierar med grupp tillhörighet är det lätt att inse att kravet på den totala informationsmängden är stort. Till detta kommer att det inom varje grupp även finns informationsbehov som kan härledas till subgrupper och till med ned på individnivå. Olika typer av företag innebär vidare att tyngdpunkten för informationsbehovet kan variera ännu mer (Johansson et al, 2004). I detta avsnitt läggs dock tonvikten på de olika grupperna i intressentmodellen och deras informationsbehov.

3.3.2.1 Ägare

Ägarna intar en särställning bland intressenterna. Skälet till detta är att ägarna till skillnad från övriga intressenter inte har en kontraktsbunden ersättning från företaget. Deras ersättning grundas istället på företagets ekonomiska prestationer, vilket gör att ägarnas informationsbehov blir något annorlunda (Johansson et al, 2004).

Ägarnas användning av redovisning har i huvudsak två syften. Det ena är att genom redovisningen göra en bedömning av företagsledningens förvaltning av företaget. Denna bedömning ligger sedan till grund för beslut gällande ansvarsfrihet för styrelsen och huruvida det kan anses lämpligt att styrelsen skall kvarstå eller bytas helt eller delvis. Dessa premisser gäller i de fall då ägare och ledning är två skilda funktioner i företaget, vilket oftast är fallet i stora publika bolag. De speciella förutsättningar som finns i ett mindre företag, där ägare och ledning ofta är samma person/personer, tas upp i nästa avsnitt (Johansson et al, 2004).

I de fall då redovisningen syftar till att bedöma ledningens förvaltning av företaget utgör den en kontrollfunktion för användarna. Bedömning sker utifrån två aspekter av företagsledningens arbete. Den ena aspekten är av rättslig karaktär och bedömning

görs därför av huruvida ledningen har följt gällande regelverk. Vid denna typ av bedömning utgör revisorn en nyckelperson. Den andra aspekten är av mer företagsekonomisk betydelse, då bedömning av ledningens effektivitet i detta avseende sker (Johansson et al, 2004).

Det andra syftet med redovisningen ur ägarperspektivet är att med hjälp av denna kunna fatta ett väl underbyggt beslut om att behålla, sälja eller utöka sitt innehav i bolaget. Detta syfte med redovisningen existerar endast bland bolag som är publika. Om även potentiella ägare räknas in till ägargruppen, det vill säga personer som överväger att bli ägare, uppstår skäl att istället benämna gruppen som investerare (Johansson et al, 2004).

3.3.2.2 Långgivare

Med långgivare avses främst banker och andra kreditinstitut. Den intäkt som en långgivare lyfter från ett företag är den ränta som bestäms på lånet. Till skillnad från ägarnas ersättning är denna kontraktbunden. Långgivarnas intresse av redovisningen går att direkt hänföra till att en kreditriskbedömning måste göras. Risker är i sin tur på kort sikt avhängig företagets likviditet och på lång sikt dess soliditet. Dessa båda värden framgår av redovisningens balansräkning (Johansson et al, 2004).

Långgivarnas intresse av företagets framtidsutveckling är av lite annorlunda karaktär än ägarnas. Ägarna har intresse av att bedöma alla tänkbara scenarier, från absolut bästa på en gråskala ner till det absolut värsta. Långgivarnas bedömning är av mer ”antingen-eller-karaktär”. Med detta menas att långgivaren bara är intresserad av om företaget i framtiden kommer att vara kapabelt att fullfölja sina skyldigheter eller inte. Övriga aspekter av företagets utveckling är i sammanhanget ointressant. Kreditrisken, eller ”the down-side risk”, uttrycker sannolikheten att företaget inte kan fullfölja sina betalningsförpliktelser. Långgivaren riskerar att i värsta fall förlora hela kreditbeloppet. Mot detta skall vägas att den som bäst kan erhålla ersättning lika med räntesatsen på krediten. Detta vittnar om en asymmetri i långgivarens risktagning, varför kvalitén på redovisningen i ur långgivarens perspektiv blir mycket viktig (Johansson et al, 2004).

3.3.2.3 Leverantörer och kunder

Liksom långgivarna har dessa grupper av intressenter ett behov av information kring företagets betalningsförmåga. I detta fall handlar det dock om betalningsförmåga respektive förmåga att infria förpliktelser (leveranser) ur ett mer kortsiktigt perspektiv. Med andra ord riktas mer uppmärksamhet mot företagets likviditet än dess soliditet. I de fall då leverantör eller kund har ett långsiktigt samarbete med företaget, vilket ofta kan vara fallet hos stora företag, är dessa av naturliga skäl även intresserade av företagets allmänna utveckling och dess framtidsutsikter (Thorell, 2003).

3.3.2.4 Samhället

Om man betraktar samhället som en enhetlig grupp, så riktas dess intresse mot företagets redovisning på många nivåer. På makronivå rör intresset kring redovisningen vilken fördelning av tillgängliga resurser som är lämplig. På mikronivå gäller det reglering, normgivning, beskattning och statistik (Thorell, 2003).

Skatteverket, som här antas utgöra en del av samhället, använder redovisningen som en betydande del av den information som är nödvändig för beslut om beskattning. Skattemyndigheten skiljer sig från övriga intressenter i den mening att verket inte använder redovisning för prognoser. Framtiden intar inte en central betydelse, utan vad som är viktigt är istället det förflutna och vilket resultat som presterats av företaget under denna tid. Denna information används sedan som underlag för taxeringsbeslut. På makronivå innebär skattemyndighetens användning av redovisning att beskattning sker av de företag som är mest lämpliga för detta, det vill säga de mest lönsamma. På mikronivå underlättar helt enkelt redovisningen skattemyndighetens arbete (Johansson et al, 2004).

I samhällsgruppen i övrigt återfinns andra intressenter som använder företagets redovisning. Bland dessa kan nämnas Regering, Riksdag och Riksbanken. Den information som finns tillgänglig i redovisningen kan ligga till grund för beslut gällande företagets reglering. Indirekt spelar även myndigheter som Statistiska Centralbyrån (SCB) en roll i detta sammanhang, då de använder redovisning för att sammanställa statistik. Statistik som sedan kan utgöra underlag för politiska beslut. Redovisning har med andra ord en direkt inverkan på den ekonomiska politiken som bedrivs i ett land (Johansson et al, 2004).

3.3.2.5 Övriga användare av redovisningen

Bland användare av redovisning kan till exempel nämnas konkurrenter, anställda och allmänheten.

3.3.3 Intressentmodellen tillämpad på mindre företag

Vid redovisning i små företag ser intressentmodellen lite annorlunda ut. Antalet intressenter och antalet kategorier av intressenter är starkt beroende av vilken företagstyp det handlar om. I mindre företag är antalet ägare betydligt mindre än i stora publika företag. I många fall är ägare och ledning samma person. Därmed minskar antalet användare av redovisningsinformationen drastiskt. Det totala informationsbehovet från företaget blir därför annorlunda (Thorell, 2003).

När ledning och ägare sammanfaller blir istället borgenärer och Skatteverket de mest väsentliga intressenterna. Dessa har med andra ord de största intressenterna i den externa information som företaget producerar, däribland redovisningen. Att det är dessa som utgör främsta intressenter kommer naturligtvis att påverka karaktären på informationsbehovet. Mindre företag kan ofta vara av nischkaraktär varför konkurrenternas intresse av extern information minskar eller uteblir. Intresset från detta håll kan sägas öka i takt med att företagets storlek ökar. Detsamma gäller även för företagets leverantörer (Thorell, 2003).

Att det finns skillnader i informationsbehovet från mindre företag jämfört med stora bekräftas i och med att kraven på mindre, onoterade företag med avseende på lagar och normer varierar med storlek och bolagsform. Kraven på dessa är mindre på mindre företag och enklare bolagsformer såsom enskilda näringsidkare och handelsbolag (Thorell, 2003).

3.3.4 Nyttva vs Kostnad

Framtagandet av redovisningsinformation ger upphov till nytta och kostnad. Nyttan ligger i de förbättrade beslut som antas kunna göras med hjälp av denna. På kostnadssidan återfinns kostnader för att producera, kommunicera och använda redovisningsinformation (Smith, 2000).

För de olika intressenterna, som angavs i intressentmodellen tidigare, ligger nyttan av att använda redovisningsinformation i att dels kunna göra mer rationella beslut och dels att minimera osäkerhet kring framtiden. De flesta av dessa intressenter är mest intresserade av företagets förmåga att generera betalningar i framtiden, med andra ord vilka avkastningsmöjligheter som finns hos företaget. Redovisningsinformation syftar till att eliminera osäkerhet kring framtiden för att underlätta för intressenterna att utföra prognoser kring framtiden (Falkman, 2002).

När man resonerar kring nytta och kostnad av redovisning infinner sig en svårighet. Svårigheten ligger i att intäkter och kostnader för redovisningen kan komma att bli ojämnt fördelade mellan företagets intressenter. Till exempel kan det bli på det viset att det är företagets kunder som i slutändan betalar för framtagandet av redovisningsinformation i form av högre priser. De som erhåller nytta av denna information blir i de flesta fall aktieägarna (Smith, 2000).

3.3.4.1 Nyttva och Kostnad i mindre företag

Ovan angavs redovisningens syfte ur ägarperspektivet till att dels granska ledningens skötsel av företaget och dels utgöra beslutsunderlag för investerare om att antingen köpa, behålla eller sälja aktieinnehav i företaget. Dessa syften faller nästan helt bort när det gäller företag där ägare och ledning är samma person, vilket är fallet i många mindre aktiebolag. Det intresse och därmed nytta som ägare/ledning har är att med hjälp av denna kunna göra en god bedömning av det ekonomiska utfallet under senaste räkenskapsåret. Redovisningen blir i detta fall ett styrmedel för uppföljning, budgetering och planering. Med andra ord utgör redovisningen i denna typ av företag ett viktigt verktyg i den interna styrningen (Smith, 2000).

Generellt kan sägas om mindre aktiebolag och dess redovisning att ju mindre företaget är desto färre intressenter har företaget. Därmed minskar den upplevda totala nyttan med redovisningen eftersom det är färre i antal som använder den.

Kreditgivare

I små bolag träder kreditgivarna fram som den individuellt största och mest betydelsefulla intressenten till redovisningsinformationen. De har ofta ett mer direkt intresse än någon annan av innehållet i räkenskaperna. Därför är det inte särskilt överraskande att framför allt banker och andra kreditgivare som regel har en mycket positiv syn på att räkenskaperna skall vara reviderade (Thorell & Norberg, 2005).

Samhället

Samhället har ett stort intresse av revision. Nyttan för samhället är bland annat att upptäcka brott, avhålla från brott och skatteundandragande, kontrollera räkenskaper i

syfte att få ett bra underlag för skattedeklarationer från företagen samt att bekämpa penningtvätt. Dessa intressen har lett till en utvidgning av revisorns rapportering till myndigheter, samtidigt som revisionens föreställning om att avhålla från skatteundandragande och brott blir alltmer framträdande. Revisionsgranskningen förväntas således avhålla folk från att begå brott (Thorell & Norberg, 2005).

4 EMPIRI

Det här kapitlet består precis som föregående avsnitt av tre huvudavsnitt. I det första avsnittet återspeglas den information som framkom under de intervjuer som genomfördes. I det andra avsnittet återges intervjun med en anställd på Skattebrottsenheten vid Skatteverket. I det avslutande avsnittet beskrivs BFN:s pågående förändringsarbete. Detta avsnitt är att betrakta som ett försök att kartlägga och presentera de konkreta förslag som i dagsläget existerar. Även de förslag som det har tagits beslut om, men ännu inte trätt i kraft presenteras

4.1 Intervjuer med redovisningsansvariga på företag

Nedan följer en sammanställning av intervjuerna som gjordes med redovisningskonsulten och respondentföretagen.

4.1.1 Intervju med redovisningskonsult

Karin arbetar som redovisningskonsult och driver en egen firma i Göteborg. Hon har läst en civilekonomutbildning på Handelshögskolan i Göteborg men har ingen avslutat examen. Hon startade sin verksamhet för cirka fem år sedan och hjälper ett tjugotal företag med deras redovisning. Företagen är allt ifrån enskilda näringsidkare till aktiebolag med ett tjugotal anställda. Under hela perioden har hon arbetat med samma kunder och har en tät relation med alla sina klienter. Av det skälet är hon väl insatt i kundernas verksamheter. Hos Karins största klient har hon en koordinator som sköter mycket av det administrativa arbetet kring den löpande bokföringen.

Karin främsta uppgifter är att sköta och se över den löpande bokföringen, göra likviditetsprognoser, ta fram rapporter, göra avstämningar, värderingar och periodiseringar samt upprätta budgetar. Vid årsbokslut gör hon alla avstämningar och lämnar sedan över det till revisorn. Karin anser inte att det är någon större skillnad mellan att jobba med olika stora företag och i princip ser rutinerna likadana ut för alla företagen.

Karin har märkt efter ett antal år som redovisningskonsult att desto mer kunskaper om ekonomi och redovisning företaget har i stort, desto mer intresserade är de av sin redovisning. Följden för Karin blir att kraven som ställs på henne blir högre. För de företag som är mindre insatta är gäller det motsatta. Dessa företag har även svårare att uppskatta nyttan med redovisning. I de fallen är det så att säga bara hon som ser nyttan med redovisningen, inte kunden. Detta kan i vissa fall få konsekvensen att en del betraktar henne som ett nödvändigt ont.

Karin hävdar att det är arbetet med bokföringen som upptar den största delen av redovisningsarbetet. Vidare uppger hon att den tid som åtgår till upprättandet av

bokslut, alternativt årsredovisningar, inte skiljer sig så mycket åt mellan hennes klienter.

När det gäller tänkbara förändringar eller förenklingar som hon gärna hade velat se, säger hon att hon efterlyser att det skulle finnas möjlighet för henne att skriva under skattdeklarationen för klientens räkning, med hjälp av fullmakt från denna. Hon skulle även vilja att det fanns någon form av nätverk för yrkesverksamma i hennes bransch, där en dialog kring redovisningsfrågor förs. De branschorganisationer som redan existerar anser hon sig inte kunna föra en dialog med på ett tillfredställande sätt. Skälet till det är att organisationerna behandlar frågor på en för hög nivå. För företaget finns det dock alltid möjlighet att föra en dialog med Skatteverket. Hon anser att Skatteverket hanterar den här uppgiften på ett mycket bra sätt och därför utgör en tillgång för företaget. Vidare uppger Karin att hon i många fall för en konstruktiv dialog med kundernas revisor. Det finns alltså ett informellt nätverk mellan Skatteverket, företagen, redovisningskonsulten samt revisor som går att dra nytta av.

Vad det gäller revisionsplikten ställer Karin sig positiv till den. Om revisionsplikten skulle tas bort tror hon att företagen kan begå skattebrott oavsiktligt eller avsiktligt beroende på företagets moral. Karin anser att både externa parter och företagen själva ser revisionsplikten som en kvalitetsstämpel på redovisningen. Hon ser heller inte att det skulle finnas ett realistiskt alternativ till revisionsplikten. Hon tror inte att företag är villiga att ta den risk som slopad revisionsplikt skulle innebära och att VD:n inte skulle vara villig att ta på sig rollen som underskrivande.

Vad det gäller företagskategorierna anser hon att nuvarande indelning skapar ett för stort spektra. Hon syftar på avståndet mellan 10/24-företag och 200/1000-företag. Hon anser skillnaden mellan företag som har elva anställda och företag som har 190 anställda är alldeles för stor för att de ska tillhöra samma kategori. Dessutom skulle hon vilja se en ytterligare indelning under 10/24-gränsen.

Karin är medveten om att det förs en debatt kring utvecklingen av nya rekommendationer, men anser sig inte vara insatt i enskilda sakfrågor. Hon uppdaterar sig hela tiden om nya regler och rekommendationer som kommer genom att läsa olika branschtidningar. Hon hade ingen aning om vart reglerna är på väg. Hon har inte märkt av någonting om BFN:s arbete och heller ingenting av IASB och deras inverkan på svensk reglering. Företagen reflekterar inte över regelverket och hur det bör förändras utan överlämnar det till henne och till revisorn.

4.1.2 Intervju med Ekonomiansvarig, företag A

Företag A är ett väl etablerat åkeriföretag med cirka 25 anställda och 32 mkr i omsättning. Personen vi intervjuade, Jan, är ägare av företaget och har bedrivit verksamheten i fjorton år. Han har en juridik kandidat examen med inriktning mot skatterätt. Han sköter delar av redovisningen i företaget såsom registrering av alla fakturor. Jan arbetar även med andra ekonomiska aktiviteter till exempel budgetering,

verksamhetsstyrning och annan långsiktig planering. Hans position i företaget gör att han har god insikt i företagets verksamhet.

Företaget köper även in redovisningstjänster från en redovisningsbyrå. Byrån har i huvudsak hand om den löpande bokföringen. Tjänsten kräver cirka tio timmars arbetstid i veckan, men det varierar. Jan ser fördelar med att ha inhyrd expertis då deras kompetens ständigt är uppdaterad. På det här viset får även han ta del av aktuell utveckling kring redovisningen. Jan kompletterar det här genom att själv läsa fackpress och artiklar kring ämnet. Rutinerna för årsbokslut, gör redovisningskonsulten tillsammans med revisorn. Av det totala redovisningsarbetet är det dock den löpande bokföringen som tar mest resurser i anspråk. Jan menar att en väl utförd bokföring ligger till grund för lättare årsbokslutsarbete.

Jan anser att företaget redovisar enbart för ägarna, och för sig själv, han tar fram ett mycket mer detaljerat underlag än vad han behöver redovisa för myndigheterna. Han menar att han lägger sitt redovisningsarbete på en högre nivå än vad som krävs. Han anser att detta är nödvändigt för att kunna göra den strategiska planeringen.

Jan anser att det inte finns några grundläggande problem i regleringen av redovisningen. De eventuella problem som Jan skulle kunna se är mer på detaljnivå, alternativt så är det problem som företaget själv har skapat. Exempel på detta är att han anser att företaget har för många konton i sin kontoplan, vilket försvårar redovisningsarbetet. Av detta skäl ser inte Jan något behov av större förändringar i regleringen. Om Jan vill föra en diskussion eller dialog kring redovisning vänder han sig till sin revisor. Det finns en rad olika branschorgan för åkeriföretag, men i dessa förs ingen dialog kring den här typen av frågor.

När det gäller revisionsplikten för mindre företag anser Jan att denna är nödvändig ur konkurrenssynvinkel. Han motiverar detta med att han anser att alla ska spela efter samma regler och att risken för både medvetet och omedvetet fusk blir för stor vid slopad revisionsplikt. Revision innebär vidare att företaget erhåller någon form av kvalitetsstämpel och att detta kan vara användbart vid till exempel kreditbeviljning. Själv är Jan nöjd med vad han får ut när han betalar för revisorns tjänster, så länge han får en väl specificerad faktura. Vidare anser han att debatten kring revisionsplikten förs på expertnivå, inte mellan företag och expertis eller mellan företag. Han säger att det även går att skönja inslag av egenintressen i debatten. Han syftar då främst på redovisningskonsulter, som ju är beroende av att företag inte klarar sitt redovisningsarbete på egen hand.

Indelning av företag i olika företagskategorier kommenterar Jan med att han tycker att det finns sådant spelrum regelverket att varje företag kan anpassa sin redovisning efter storlek på ett ganska bra sätt. Han tycker att införandet av nya gränsvärden för företagskategorier är svåra att skapa. Jan menar att var man än drar gränsen, så kommer alltid de företag som befinner sig omkring gränserna att missgynnas eller gynnas beroende på vilken sida av gränsen de befinner sig. Det kommer alltid att finnas gränsdragningsproblem, så varför skapa nya?

4.1.3 Intervju med Ekonomichef, företag B

Företag B är en konsultfirma som i huvudsak arbetar med kvalitetssäkring på företag och har cirka 25 anställda, en omsättning på 23 mkr och tillgångar på 7 mkr. Företaget ägs av tre personer. Vi intervjuade Lena som är ekonomiansvarig. Hon har en halvtidstjänst på företaget och har arbetat med ekonomin i ett och ett halvt år. Hon har en bakgrund som civilekonom inom redovisning på Handelshögskolan i Göteborg, men har ingen tidigare erfarenhet av att arbeta med redovisning. När Lena började med ekonomin i företaget ansvarade en redovisningskonsult för redovisningen. Konsulten lärde upp Lena och nu anlitas han endast fem timmar i månaden. Lena har hand om allt som rör den löpande bokföringen som fakturering, avstämningar, löner, kontering, betalningar, rapporter och ta fram nyckeltal. Hon ansvarar också för att upprätta årsbokslut, vilket hon gör tillsammans med redovisningskonsulten. Tanken är att Lena även ska klara av att göra årsbokslut själv i framtiden.

Lena anser att företagets redovisning i första hand görs för ägarna. De är väldigt intresserade av och insatta i företagets redovisning och vill ha mycket information, långt mer än vad Skatteverket kräver, för att kunna se hur företaget går och för att företaget ska kunna jämföra sig med andra i branschen.

Den löpande bokföringen är det arbete som kräver mest tid enligt Lena. Dock anser hon att en väl genomförd löpande redovisning lägger grunden till allt annat redovisningsarbete. Lena berättar också att det läggs mycket resurser på månadsavslut, avstämningar och kvartalsredovisningar och att de här delarna är de som kräver mest kunskap, både juridisk och teknisk. Lena ser inga grundläggande problem med redovisningen, men kan irritera sig på vissa redovisningsdetaljer som till exempel momsregler. Just vad det gäller moms kan hon känna att det kan tas bort vissa momsavdrag då de innebär mer administrativt arbete än det företaget tjänar igen på att göra avdragen.

Lena känner inte till någon branschorganisation där hon kan diskutera redovisningsfrågor, men är det något hon undrar över vänder hon sig till redovisningskonsulten. Som ett led av det för hon ingen diskussion med Skatteverket. Hon har vid någon enskild gång fått vända sig till skattemyndigheterna men har inte skapat sig en uppfattning kring om myndigheten är bra eller inte. Hon för heller ingen direkt diskussion med företagets revisor.

Angående revisionsplikten tycker Lena att den är relevant i allra högsta grad. Hon ser revisionsplikten som en sista kontrollpunkt för att redovisningen är korrekt och att ägarna får en kvalitetsstämpel på att företagets redovisade siffror är riktiga. Hon ser det också som ett kvitto på att det hon har gjort är rätt. Däremot vill hon påpeka hur relevant revisionsplikten är för mindre aktiebolag med exempelvis två anställda. För hennes del kan hon inte se ett alternativ till revisionsplikten. Hon kan tänka sig att många företag tycker att revisionsplikten enbart är en stor kostnad för företaget och att den inte bringar någon nytta, men hon tror att det är företag vars ägare är dåligt insatta i vad revisionsarbetet innebär som har den åsikten.

Lena är inte insatt i den debatt som sker kring BFN:s förslag om nya företagskategorier. Däremot har hon länge hört att nya förenklingar kring redovisningen är på väg, men hon har varken sett eller hört något kring det.

4.1.4 Intervju med Redovisningsansvarig, företag C

Företag C bildades 1971 och driver konsultverksamhet inom byggbranschen. Företaget ägs av fyra personer och har cirka 40 anställda, 25 mkr i omsättning och 16 mkr i balansomslutning. Vi intervjuade Marianne som har arbetat på företaget i 25 år som ekonomiansvarig. Hon har hand om redovisningen och sköter allt från löpande bokföring till personal, löner, inköp, budgetering, periodiseringar och rapporter. Till sin hjälp har hon en anställd som arbetar halvtid och administrerar fakturering och leverantörsreskontra. Marianne gör varje månad avstämningar och upprättar ett bokslut till ledningsgruppen och redovisar preliminärt resultat och beläggning. Vid årsbokslutet gör Marianne alla avstämningar och underlag som hon sedan lämnar över till revisorn som går igenom siffrorna och sammanställer årsbokslut. Det arbete som tar längst tid är att upprätta olika beläggningsbudgetar. Faktureringen tar också väldigt lång tid, men redovisningssystemet är till mycket god hjälp.

Marianne anser att redovisningen är en grund för det ekonomiska arbetet och bekräftar det arbete som har gjorts i företaget, men hon menar att företaget i första hand redovisar för Skatteverket. Om det inte hade varit för myndigheterna hade företaget nog valt att satsa på mindre redovisning. Hon säger att ägarna vill ha så lite information som möjligt kring ekonomin. Marianne tror att det beror på att ägarna är tekniker och är inte intresserade av ekonomiska siffror utan är mer intresserade av att se framåt mot nya projekt. Precis som ägarna tycker Marianne att det är väldigt roligt att se framåt och jobba med budgetering och planering.

Redovisningen till myndigheterna tycker Marianne är väldigt snårig. Hon känner att hon inte riktigt vet vilket regelverk som är aktuellt och tycker att det är svårt att hålla sig uppdaterad, men gör det genom olika abonnemang av tidskrifter etcetera. Om hon behöver hjälp tar hon kontakt med revisorn och hon använder sig aldrig av någon redovisningskonsult. Skulle det vara skattefrågor vänder hon sig även då till revisorn i första hand men någon gång har hon ringt till Skatteverket för att få svar på frågor. Det finns en branschorganisation som företaget är medlem i men där diskuteras bara tekniska frågor och inte ekonomiska redovisningsfrågor.

Marianne anser att revisionsplikten är bra. Hon menar att den skapar samma spelregler för alla aktiebolag och gör redovisningen likvärdig. Hon är ändå lite tveksam till om revisionsplikten kan ses som en kvalitetsstämpel, eftersom revisorn endast gör vissa stickprov. För hennes del tycker hon det är bra att det finns, men hon tror dock att ägarna däremot gärna skulle slippa revisionen. Hon är ändå inte riktigt nöjd med vad hon får för pengarna och har länge legat på för att få specificerade fakturor. Marianne kan se en annan lösning på revisionsplikten som skulle vara att kvalitetscertifiera ansvariga på företagen som har hand om ekonomin och redovisningen.

Det arbete BFN håller på med har Marianne inte hört talas om. Däremot har hon hört att redovisningen i företagen ska förenklas och hon tycker även att informationen har blivit enklare att förstå och att den har blivit mer lättillgänglig. Hon anser i alla fall inte blivit svårare rent hanteringsmässigt men att hon tar fram mycket information som kan kännas byråkratisk och inte hjälper henne i hennes arbete.

4.1.5 Intervju med Ekonomichef, företag D

Företag D är ett logistikföretag som opererar trailers, det vill säga ordnar transporter av gods för sina kunder. Godset hämtas hos kunden, transporteras i trailer och levereras i hela Europa. Kunderna är i första hand verksamma inom bilindustrin. Företaget har en omsättning på cirka 20 mkr, en balansomslutning på 5 mkr och sysselsätter 26 personer. Författarna intervjuade Göran. Han är ekonomi- och personalchef och har arbetat på företaget i cirka 2,5 år. Han har läst internationell ekonomi på Handelshögskolan i Göteborg och har bland annat en bakgrund på Ericsson.

Görans arbetsuppgifter består dels av redovisning och dels av personalansvar för den administrativa avdelningen. Personalarbetet uppskattar han till att ta i snitt en dag i veckan. Göran har det överordnade redovisningsansvaret för företaget och får hjälp med den löpande bokföringen och löneadministreringen av en annan anställd. Han arbetar bland annat i ledningsgruppen med mer övergripande strategiska och operativa frågor. Han sköter även rapporteringar, månadsbokslut, resultatanalyser etcetera. Den del av redovisningen som tar mest tid i anspråk tycker Göran är registrering av fakturor.

Den främsta nyttan med redovisningen anser Göran vara den kostnadskontroll som en riktig redovisning ger. En bra detaljerad redovisning ligger till grund för att kunna se vilka utgifter företaget har samt vad det är företaget tjänar pengar på. Redovisningen är också ett bra styrmedel för att se hur företaget har agerat och hur det ska agera i framtiden. Som grund för det redovisar företaget långt mer än vad myndigheterna kräver.

Göran tycker att revisionsplikten är till stor nytta för honom själv, företaget och ägaren. Det är en kvalitetsstämpel och en trygghet för alla parter som har anknytning till företaget om att han har gjort ett riktigt arbete. Han säger att det är väldigt viktigt att arbeta gemensamt med revisorn, men han är dock inte så detaljinsatt i vad revisorn gör och han kan tycka att revisionsdelen är väldigt omfattande. Trots det tycker han i slutändan att nyttan med revisionen överväger kostnaden för den. Göran kan inte se att det finns ett alternativ till revisionsplikten, men han kan känna att den löpande granskningen inte behöver göras varje år. Har revisorn godkänt den löpande bokföringen ett år skulle det räcka för att inte behöva granska den nästkommande år, menar Göran. Om det är något Göran undrar vänder han sig till företagets revisor. Han menar att det är bättre att fråga än att göra fel, även ifall det kostar mycket pengar. Företaget använder sig aldrig av redovisningskonsulter.

Göran är inte insatt i BFN:s förändringsarbete, men han tycker att en indelning i olika företagskategorier krävs. För företag i den storleken som han arbetar i tycker han att redovisningen inte är så komplicerad, men han menar att små företag har alldeles för komplicerade regler och att de behöver förenklas. Som grund till det pekar han på sina leverantörer som många gånger inte överhuvudtaget inte har några kunskaper kring redovisningen, vilket innebär att de måste ta hjälp av extern kompetens som kostar stora pengar.

4.1.6 Intervju med Ekonomichef, företag E

Företag E är ett speditörsföretag vars verksamhet går ut på att förmedla transporter med båt, flyg och lastbil åt sina klienter. Kunderna återfinns inom olika branscher och erhåller hjälp med både export och import av gods. Företaget har 22 anställda, en omsättning på 130 mkr och en balansomsättning på cirka 20 mkr. Författarna intervjuade Kristina sitter som ekonomiansvarig på företaget och hon har arbetet på den positionen sedan hon började där för åtta år sedan. Hon har ingen akademisk utbildning, men har arbetat med ekonomi hela sitt yrkesverksamma liv och som ekonomiansvarig för olika företag i 25 år.

Ekonomiavdelning består förutom Kristina av en anställd som har hand om alla reskontra. Kristinas arbetsuppgifter är att sköta den löpande redovisningen och löner. Hon hjälper även ägaren med redovisningen i andra företag som han har, men hon uppskattar att redovisningen på Företag E ungefär kräver en och en halv tjänst. I hennes arbete ingår det även att upprätta månadsrapporter, göra avstämningar och årsbokslut. Marknadsavdelningen upprättar budgetar och lägger fram prognoser baserade på historisk statistik och Kristinas arbete i det här fallet är att jämföra statistiken med de verkliga siffrorna. Det arbete som tar mest tid i anspråk är upprättandet av bokslut och att göra alla avstämningar som bokslutsarbetet medför. Det beror på att reskontrorna är väldigt stora och att omfattande valutaomräkningar krävs. Men med hjälp av bokföringssystem går arbetet mycket snabbare än för till exempel tio år sedan.

Den nytta ett företag har med redovisningen anser Kristina vara det underlag den ger upphov till. Genom redovisningen kan företagets intäkter och kostnader tas fram vilket ger en grund till ägaren för att kunna utvärdera om företaget är på väg åt rätt håll. Utan redovisningen skulle ägaren inte kunna göra planeringar för framtiden som ligger till grund för en god framförhållning. Kristina ser helt enkelt redovisningen som ett styrmedel för företaget och den som har mest nytta av redovisningen är ägaren. Kristina tror därför inte att företaget skulle redovisa annorlunda även om regleringen ändrades så att mindre redovisning krävdes.

Kristina ser inga grundläggande problem med dagens interna redovisning och att den inte skulle kunna göras på något annat sätt. Vad hon däremot kan känna är att myndigheter kräver mer och mer information som tar upp mycket tid. Exempel på sådana myndigheter är Skatteverket och Statistiska Centralbyrån (SCB). Kristinas inställning till Skatteverket har dock ändrats. Hon tycker att informationen har blivit allt mer lättillgänglig och även personalen har blivit trevligare.

Revisionsplikten tycker Kristina är bra. Hon vill ha en extern part som granskar hennes dagliga arbete. När hon sitter med det löpande arbetet försöker hon uppdatera sina kunskaper i redovisning genom tidskrifter och Internet. Hon känner dock att hon inte hinner sätta sig in i alla nya regleringar och rekommendationer. Därför tycker hon att det är skönt att hela tiden ha tillgång till uppdaterad information genom revisorn, speciellt vid årsbokslut. Är det något som hon undrar över vänder hon sig främst till revisorn och i vissa fall även till Skatteverket. Det händer aldrig att hon eller företaget tar hjälp av någon redovisningskonsult. Kristina är insatt i vad revisorn ser över och hon vet vad revisorn måste granska. Hon kan inte se att det finns ett alternativ till revisionsplikten, utan hon anser att revisorn är en trygghet för både henne själv och ägaren. Däremot skulle hon vilja se att årsredovisning och deklaration integrerades mer.

Företag E ingår i en branschorganisation, men där diskuteras aldrig redovisningsfrågor. Företaget är även med i SN, men det är inget som Kristina har märkt av. Hon följer inte med i BFN:s förändringsarbete överhuvudtaget och det är heller inget som hon bryr sig om. Hon kan däremot se att man skulle kunna göra andra företagsindelningar vad det gäller storleksklasserna.

4.2 Intervju med extern intressent

I följande avsnitt återges intervjun som gjorts på Skattebrottsenheten vid Skatteverket.

4.2.1 Intervju med anställd på Skattebrottsmyndigheten

Författarna talade med Kent som arbetar som skattebrottsutredare vid Skattebrottsenheten på Skatteverket i Göteborg. Han började på Skattemyndigheten 1989 och arbetade dessförinnan på externa revisionsbyråer och har även en bakgrund på kronofogdemyndigheten. Kent har en civilekonomutbildning med inriktning mot redovisning på Handelshögskolan i Göteborg.

Skattebrottsenhetens arbetsuppgifter är i första hand att utreda eventuella skattebrott och uppdragsgivaren är Ekobrottsmyndigheten och åklagarna där. Åklagaren kan välja mellan att lägga ut utredningen på antingen Skattebrottsenheten eller Polismyndigheten. Tanken är att alla rena skattebrott ska utredas av Skattebrottsenheten, men eftersom polisen har större befogenheter, såsom husrannsakan etcetera, väljer åklagaren i vissa fall polisen som utredare. De här poliserna gör i stort sett samma sak som skatteutredarna, vilket också innebär att hålla förhör och medverka i rättegångar. En annan aspekt som måste tas hänsyn till vid valet av utredare är hur mycket respektive myndighet har att göra.

Nyttan Kent kan se med redovisning är att alla intressenter som har med företaget att göra, oavsett om det är ägare, anställda, Skattemyndigheten eller kreditgivare, kan följa rörelsens ställning, resultat och förlopp. Han tror dock de som har mest nytta av redovisningen är ägarna själva. Kent säger att historiskt sett har redovisningen varit för ägarnas eget syfte för att kunna följa sin verksamhet och att de som driver och

leder företaget vill redovisa vad de gör. Men i slutändan menar Kent att alla har ett intresse av bokföring, samhället inte minst, för att kapitalmarknaden ska fungera.

Författarna frågade Kent om han ansåg att det finns ett behov av att förenkla skattereglerna. Han svarade att det säkert fanns en önskan om det. Han menade på att det finns ett allmänt missnöje mot Skatteverket, och framför allt från småföretag, om att reglerna är väldigt komplicerade. Undersökningar har dock visat att Skatteverket har fått bra kritik de senaste åren och att informationen har blivit mycket bättre. Han tror att det är realistiskt ur skattesynpunkt att skapa regelverk för olika företagskategorier, men däremot tror han att desto fler alternativ det finns ju krångligare blir det för företagen. Han anser också att eftersom mindre företag konkurrerar mot stora blir det svårt att förenkla skatteregler för några ur rättvisesynpunkt. Kent hävdar att det har gjorts mycket förenklingar genom åren. Men just vad det gäller bokföring och redovisning har mindre företag tvingats följa allt fler regler och rekommendationer. Som ett resultat av det började BFN med ett förenklingsprojekt, men som ledde till att det blev nästan ännu mer komplicerat och till sist visste ingen vad som gällde för olika företag av olika storlekar.

De mest representerade vid skattebrott är mindre företag berättar Kent och han menar att de vanligaste skattebrotten beror på inkompetens. Många har inte tillräckliga kunskaper och vet helt enkelt inte hur ett företag ska drivas. Ett av de vanligaste brotten är att företag lyfter bort vissa intäkter eller försäljningar. Med det menar Kent att skattebrott eller bokföringsbrott inte uppkommer på grund av bristfälliga regler eller missuppfattningar utan att företaget istället manipulerar med bokföringen eller i vissa fall helt struntar i bokföringen totalt. Då spelar det ingen roll om skattereglerna förenklas. Däremot gör komplicerade regler att det blir svårare för Skattebrottsenheten att bevisa att företaget har gjort medvetna fel. Givetvis är den skattepliktige skyldig att sätta sig in i reglerna, men för att kunna dömas för skattebrott måste det visa sig att brottet är uppsåtligt. Det finns också ett gränsland för vissa skatteregler som är svåra att tolka. Men Kent är övertygad om att det finns företag som gör fel i redovisningen på grund av för invecklade regler. Kent menar att det finns en balansgång i komplexiteten av regelsystemet, men givetvis skulle enklare regler innebära för honom att det blir lättare att bevisa att ett skattebrott är uppsåtligt.

Revisionsplikten anser Kent som gammal revisor att den ska vara kvar. Det är en säkerhetsventil för den skatteskyldiges eget intresse. Han skulle även vilja ha revisionsplikt för handelsbolag men kostnaden sätter stopp för det. Kent menar att revisorns största insats är att säga till sin klient att här har du gjort fel och det måste du rätta till. Klienten blir informerad på ett tidigt stadium att något är fel som i sin tur kanske till och med förhindrar brott. Revisorn har en skyldighet att anmäla skattebrott och under det senaste åren har anmälningarna ökat kraftigt. Har företaget ingen revisor finns det heller ingen som kan säga till om något är fel. Kent menar att utan revisionsplikten skulle Skattebrottsmyndigheten ha mer att göra. Att som alternativ till revisionsplikten certifiera anställda på företag som har hand om redovisningen ser han inte som ett alternativ. Han tror att en sådan lösning skulle leda till fler komplicerade regler och det skulle även vara svårt att implementera. Möjligen menar han skulle det däremot krävas ett körkort för att överhuvudtaget få starta ett företag.

Kent har länge hängt med i debatten kring revisionspliktens vara eller icke vara i Sverige och han har konstaterat att snart är Sverige det enda land i EU som har revisionsplikt och att den kanske inte kan upprätthållas så länge till. Men Kent menar att i jämförelse med till exempel England finns det inte samma skattekoppling och där har skattemyndigheterna en mer genomgripande kontroll där det också är vanligare att ett företag blir kontrollerat och reviderat. Det här gäller även i Tyskland. Det betyder att i de här fallen behövs ingen extern revisor. Men återigen påpekar Kent att revisionens roll är att upptäcka både omedvetna och medvetna fel i redovisningen för att förhindra brott och upprätta lika villkor för alla företag, oavsett storlek.

4.3 Förändringsförslagen

I följande avsnitt kommer de förslag och yttranden som gjorts kring förändring av redovisningsregleringen för mindre företag att presenteras. Författarna anser att detta görs lämpligast genom att först och främst dela in olika områden inom regleringen i olika underavsnitt. Sedan presenteras en promemoria från regeringen, följt av remissyttranden från de instanser som i referensramen beskrevs som normgivande. Avsnitten avslutas med en kort presentation av olika debattinlägg i ämnet, i första hand från normgivare men även från oberoende parter.

4.3.1 Företagsklasser

Nedan redogörs det för uttalanden kring företagsgränsvärdena.

4.3.1.1 Promemoria från Regeringskansliet

I promemorian ”Förenklade Redovisningsregler” från 2005-04-11 diskuteras och ifrågasätts de gränsvärden som i dags läget gäller enligt ÅRL för indelning av företag i olika klasser.⁴ Förslaget som lämnas lyder:

De gränsvärden som skall användas för att dela in företag i olika kategorier utformas på samma sätt som i EG:s redovisningsdirektiv. Det innebär att ett företag skall anses som ett större företag, om det uppfyller mer än ett av tre villkor avseende antalet anställda, värdet av tillgångarna samt nettoomsättningen. Andra företag skall anses som mindre företag.

De gränsvärden som nämns definieras enligt följande:

Med större företag skall avses företag som uppfyller mer än ett av följande tre villkor:

- 4. Medelantalet anställda i företaget har under båda de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50.*
- 5. Nettovärdet av företagets tillgångar enligt balansräkningarna för de två senaste räkenskapsåren har uppgått till mer än 25 miljoner kr.*
- 6. Nettoomsättningen i företaget enligt resultaträkningarna för båda de två senaste räkenskapsåren har uppgått till mer än 50 miljoner kr.*

⁴ 10/24 och 200/1000

Övriga företag skall räknas till kategorin mindre företag.

De bakomliggande skälen som framgår av PM:et kan sammanfattas enligt följande. För det första anses det självklart att inte mindre företag kan eller bör omfattas av samma regler som de stora företagen. De punkter i regleringen som nämns här är regler för bokföringsrutiner och möjlighet för mindre företag att upprätta förenklade årsbokslut. Regeringskansliet anser det vara av stor vikt att Svenska företag får konkurrera på samma villkor som andra europeiska företag. Vidare bör de svenska bestämmelserna justeras så att de överensstämmer med EG-rätten, i detta fall redovisningsdirektiven. Det poängteras dock att Sverige på intet sätt är skyldigt att följa EG:s direktiv och att en förändring inte bör genomföras utan att förslaget först granskats kritiskt.

I PM:et diskuteras även lämpligheten av att ersätta de i dagsläget två gällande gränserna för företagsklasser med det enda som föreslagits. Regeringskansliet befarar att detta skulle innebära att vissa företag i vissa fall blir tvungna att tillämpa bestämmelser som inte är anpassade till företagens storlek. Problemet anses dock kunna kringgås delvis med hjälp av den lite annorlunda konstruktionen på de nya gränsvärdena. Detta eftersom att företag tillåts överskrida ett av de tre värdena utan att gå upp i företagskategori. Systemet kan därför anses vara mer flexibelt och risken för att företag hamnar i "fel" kategori minskar jämfört med gällande regler.

4.3.1.2 Uttalanden från normgivare och andra remissinstanser

BFN

I ett yttrande som gjordes 2005-02-14 tillstyrker BFN de förslag som görs i promemorian från Regeringskansliet.

FAR

FAR gör ett yttrande kring samma PM 2005-03-15 enligt följande:

Bristande kännedom om vilka regler som kommer att gälla för olika företagskategorier i Bokföringsnämndens kommande normgivning försvårar möjligheten att bedöma lämpliga gränsvärden.

Mot bakgrund av detta väljer FAR att inte precisera vilka värden som kan utgöra gränsen mellan mindre och större företag. FAR anser att mycket talar för lägre gränsvärden än de som har föreslagits. Ett motiv härför är att kraven på tilläggsupplysningar sänks på förhållandevis stora företag, enligt de föreslagna gränsvärdena. Detta innebär en försämring av informationsinnehållet i dessa företags årsredovisningar.

FAR rekommenderar vidare att begreppet "nettovärdet av företagets tillgångar enligt balansräkningarna" ersätts av det mer gängse och entydiga begreppet "balansomslutning".

Svenskt Näringsliv

Intresseorganisationen både välkomnar och tillstyrker förslaget i PM:et. Detta både vad det gäller de absoluta gränsvärdena 50/25/50 och den principiella tillämpningen av dessa. Det anses dock vara snarare ett pedagogiskt steg än ett slutgiltigt.

I övrigt görs följande uttalanden i sakfrågan:

Svenskt Näringsliv utesluter inte att det, med hänsyn till den spännvidd som ur normgivningssynpunkt uppkomma inom gruppen "större" onoterad företag, kan visa sig finnas behov av en grupp "mellanstora" företag. Det lagda förslaget utgör dock som en tillräcklig grund för fortsatt utredning inom ramen Bokföringsnämndens regelförenklingsarbete och tillstyrkes därför. Svenskt Näringsliv noterar och stödjer den uppfattning som redovisas i promemorian beträffande de höjda gränsvärdena för de mindre företagen, nämligen att svenska företag inte bör ha sämre förutsättningar att bedriva näringsverksamhet än sina konkurrenter i andra länder inom EU. Denna uppfattning är desto mer betydelsefull eftersom den med fog också kan åberopas beträffande behov av lättnader i de revisionskrav som ställs på företagen, se nedan. I sammanhang med revisionsreglerna finns för övrigt skäl att uppmärksamma begreppet mikroföretag, som en särskild företagskategori omfattande alla företagsformer där företagen har en omsättning upp till tre miljoner kronor. Likheterna i verksamhetsförutsättningarna för dessa företag är stora och bedrivs ofta under andra förutsättningar som så kallade levebrödsföretag än när verksamheten ökar i storlek. Lagtextens föreslagna "tillgångarnas nettovärden" bidrar till en oklarhet i tolkningen. Uttrycket ersätts lämpligast av "tillgångarna", underförstått den i författning kommentaren angivna beskrivningen att därmed avses normalt balansomslutningen.

Ekobrottsmyndigheten, EBM

Monica Rodrigo, chefsjurist vid Ekobrottsmyndigheten, gör följande uttalande gällande gränsvärdena:

... en harmonisering av de krav som tillämpas inom EU med utgångspunkt i gällande direktiv välkomnas. Den differentiering av kraven som föreslås mot bakgrund av informationsbehovet för respektive associationsform och omfattningen av verksamheten är rimlig och ändamålsenlig. Anpassningen av gränsbeloppen och en genomgående användning av dessa bör kunna öka tydligheten och medvetenheten om de krav som ställs.

Hon vill dock påpeka att vissa aspekter av nya regler medför minskade möjligheter till kontroll, vilket är negativt ur brottsförebyggande synvinkel.

SRF

I ett remissvar 2005-03-14 ställt till Justitiedepartementet av SRF gällande gränsvärdena för företag framgår följande:

SRF anser att de framförda förslagen är en riktig utveckling, och återspeglar det mera begränsade informationsbehov som dessa företags intressenter har. Även ökad användning av kontantmetoden är en viktig förenkling för de mindre företagen. SRF

tillstyrker därför förslaget, men anser att den nya 50/25/50-gränsen även bör påverka kraven i ÅRL på upplysning om sjukfrånvaro och könsfördelning, samt eventuellt annan personalinformation som i dessa mindre företag har begränsat värde. SRF tillstyrker även att gränsvärdena uttrycks i faktiska belopp för att förenkla.

4.3.2 Allmänna ändringsförslag för mindre aktiebolag

Nedan har författarna tagit upp ett urval av de allmänna förändringsförslagen för mindre företag.

4.3.2.1 Bokföringsnämndens ändrade inriktning på arbetet

I början av 2004 beslutade sig BFN för att ändra inriktning på sitt normgivningsarbete för de onoterade företagen. Information som lämnades ut av BFN 2004-05-10 presenterade nämndens plan för det framtida normgivningsarbetet. Planen utgår från fyra särskilda regelverk, ett för respektive kategori av företag. I en annan skrivelse som publicerades 2004-04-01 anges en bakgrund och motivering till varför man vill skapa helt nya regelverk för respektive företagskategorier. I skrivelsen går följande att utläsa:

De särskilda redovisningsregler som finns för mindre aktiebolag har hittills tagits fram genom att vissa undantag gjorts ifrån de regler som gäller för de noterade företagen. Det har medfört att reglerna blivit många, långa och komplicerade. Målet är nu att skriva ett särskilt regelverk för små företag som utgår från redovisningsintressenternas behov av information snarare än ifrån uppfattningen att det ett rätt sätt att redovisa och att det är enligt de redovisningsregler som gäller för stora företag. Samtidigt måste reglerna vara förenliga med et EU-direktiv som Sverige är bundna av på redovisningsområdet. BFN kommer i projektet att bygga ett i princip heltäckande regelverk för små bolag som utgår från att de externa intressenterna i sådana bolag är framför allt borgenärerna och Skatteverket.

De vederbörliga regelverken ska tillämpas av företag utifrån företagsform eller storlek. Det ska vara tillåtet för ett företag att tillämpa ett mer avancerat regelverk än det primärt tillhör, men måste då tillämpa alla regler i den kategorin. Samtliga företag inom en koncern ska tillämpa samma regler. De fyra kategorierna definierades från början på följande sätt:

För den första kategorin kommer reglerna i stort att motsvara det förslag som remitterats under 2003 av BFN och Skatteverket. De kan komma att gälla för enskilda näringsidkare och handelsbolag (som ägs av fysiska personer) med en omsättning som understiger cirka 3 mkr.

Den andra kategorin ska i första hand gälla aktiebolag och ekonomiska föreningar under en viss storlek samt för de enskilda näringsidkare och handelsbolag som inte kan eller vill tillhöra kategori ett. Storleksgränserna kommer att avgöras av gränser i lagstiftningen, det vill säga ÅRL. Arbetet med att se över gränserna är regeringskansliets uppgift och beskrivs ovan. Där framgår det att EG:s gränser för

vilka företag som är små innehåller tre kategorier; nettoomsättning, nettotillgångar och antal anställda. Systemet innebär att endast ett av tre kriterier får överskridas för att företaget ska anses vara ett småföretag (enligt EG-reglerna är antalet anställda 50). Skulle ÅRL innehålla en motsvarande regel skulle det innebära att en mycket stor andel av företagen skulle anses vara små och således ha möjlighet att tillämpa de förenklade reglerna.

Den tredje kategorin kommer att gälla för företag som inte är små, men som heller inte är så stora att de ska tillämpa IFRS-reglerna medan den fjärde kategorin är företag som ska tillämpa IFRS-reglerna.

4.3.2.2 Aktiebolagsgruppens rapport om förenklingsförslag för mindre aktiebolag

Sedan 2002 har BFN och Skatteverket tillsammans med några intresse- och näringslivsorganisationer bedrivit ett projekt som syftar till att förenkla reglerna för redovisning och beskattning för små enskilda näringsidkare. 2003 remitterade BFN en principskiss med förslag till nya redovisningsregler för sådana företag. Under 2003 och 2004 genomförde en av BFN och Skatteverket gemensamt tillsatt arbetsgrupp, Aktiebolagsgruppen, en förstudie av möjligheterna att förenkla reglerna också för andra företagsformer än enskilda näringsidkare. Gruppen har haft i uppdrag att föreslå förenklingar inom området redovisning och beskattning för små och medelstora företag som bedrivs i andra företagsformer än enskild näringsverksamhet och handelsbolag. Gruppen har koncentrerat sitt arbete till *mindre aktiebolag*⁵, vilka således rymmer de flesta aktiebolagen. Resultatet av det här samarbetet har lett fram till en rapport som heter "Förenklingsförslag för mindre aktiebolag" som kom ut 2005-04-11. Gruppen ska genom rapporten:

- pröva om det är möjligt och lämpligt att tillämpa de förenklade regler som utarbetats för enskilda näringsidkare också på mindre aktiebolag.
- pröva om motsvarande förenklingsmetoder som tillämpats för enskilda näringsidkare kan tillämpas också för mindre aktiebolag.
- redovisa om de förslag som lämnas kräver ändrad lagstiftning.
- beräkna skatteutfallet av de förslag som lämnas.
- beskriva eventuella andra effekter av förslagen.

Bakgrunden till samarbetet mellan BFN och Skatteverket är att det finns ett starkt samband mellan beskattning och redovisning i Sverige. I vissa fall är sambandet nästan fullständigt, men i många avseenden är sambandet mindre starkt trots att det egentligen inte finns någon anledning till varför det skulle vara så. Det finns många anledningar till att skillnaderna mellan redovisnings- och beskattningsregler är olika. Exempel på det kan vara att redovisningsregler har ändrats men skattelagstiftningen har inte hängt med. Tanken från Aktiebolagsgruppen är att förenkla reglerna för redovisning och beskattning för att göra företagens arbete med att sköta redovisning och deklaration mindre komplicerat. Syftet med Aktiebolagsgruppens arbete blir

⁵ Definierat enligt Justitiedepartementets promemoria Förenklade redovisningsregler, m.m (Ju2004/10672/L1) till den föreslagna 50-25-50-regeln.

därför att antingen samordna reglerna, där det är möjligt, eller tydliggöra skillnaderna, där samordning inte är möjlig.

Förslagen

Förslagen för enskilda näringsidkare innebär att reglerna för redovisning och beskattning samordnas så långt som det lagligen är möjligt och för att göra det nödvändigt krävs både ändrade skatte- och redovisningsregler. Men förslagen som har lämnats för de enskilda näringsidkarna skiljer sig betydligt de traditionella redovisningsprinciper som gäller för större företag. Den finansiella informationen ger emellertid tillräckligt god kvalitet för ett företag med en begränsad skara intressenter och som bedrivs under personligt ansvar. Aktiebolag bedrivs utan personligt ansvar och därför krävs det en starkare reglering för att skydda bolagets motparter och andra. Trots det har det visat i rapporten att vissa metoder från principskissen för enskilda näringsidkare även kan tillämpas för mindre aktiebolag. Exempel på det är att begränsa tillåtna redovisningsprinciper och att redovisning och beskattning i materiellt avseende samordnas ytterligare.

I rapporten har Aktiebolagsgruppen föreslagit att det krävs förenklingar av mindre aktiebolags redovisning och beskattning genom samordning, förbättrad pedagogik, begränsning av alternativ, tydliga väsentlighetsregler och gemensamma regler för redovisning och beskattning. Enligt Aktiebolagsgruppen blir den största konsekvensen av de förslag som lämnats att redovisning och beskattning för mindre aktiebolag blir enklare, och den punkt gruppen särskilt vill framhålla är förslagen som gäller avskaffandet av de särskilda skattemässiga avskrivningsreglerna. Förslagen kommer leda till att företagens administrativa belastning vid deklarationen kommer minska drastiskt. För att många av gruppens förslag ska kunna genomföras krävs erforderliga förändringar i både redovisningslagstiftningen och skattelagstiftningen. I rapporten återfinns de här förändringarna.

4.3.3 Revisionsplikten

I detta avsnitt återges kort de olika argument för och emot revisionsplikt för mindre aktiebolag som författarna tagit del av. Inlägg i debatten kan komma både ifrån normgivande organ i form av uttalanden eller yttranden och från enskilda personer. Dessa personer innehar en sådan bakgrund, position och kompetens att författarna anser det vara värt att nämna deras uttalanden.

4.3.3.1 Argument mot revisionsplikt i mindre aktiebolag

Svenskt Näringsliv

I en omfattande rapport som Svenskt Näringsliv publicerar i mars 2005 tar organisationen ställning emot revisionsplikten för småföretag. Rapporten är sammanställd av professorerna Per Thorell och Claes Norberg. Bakgrunden till rapporten är att allt fler länder i EU-området har avskaffat eller på att avskaffa revisionsplikten. Parallellt dras speciellt till England där en stegvis avreglering av revisionsplikten har inletts.

I Rapporten sker en granskning av nyttan med revision i mindre företag och så kallade mikro företag, ställt mot de kostnader som den för med sig. Följande slutsatser dras:

Om man tillämpar den brittiska regleringsfilosofin är slutsatsen given. Det saknas tillräckligt starka bevis för att hävda revisionsplikten fördelar gentemot dess kostnader. Då bör den avskaffas. Men även av andra skäl bör man noga överväga vad som motiverar en svensk särreglering på detta område. Vi menar att det av många skäl, svenska företags konkurrenskraft m.m., är eftersträvansvärt med likformighet i synsättet i regleringen mellan olika länder. Det är svårt att se vilka särskilda omständigheter som skulle motivera en revisionsplikt i svenska företag när ett sådant krav inte uppställs för jämförbara företag i andra länder.

Det som framstår som det tyngsta argumentet för avskaffad revisionsplikt i Sverige är det faktum att många andra länder har avskaffat revisionsplikten och att svenska företag därför bör få chansen att konkurrera på lika villkor.

I rapporten kommenteras även BFN:s förändringsarbete för mindre aktiebolag. Anledningen till detta är att avskaffandet av revisionsplikten borde vara en del i detta arbete. Situationen beskrivs enligt följande:

En grundläggande fråga från regleringssynpunkt är om man skall ha särregler eller inte för små företag. Den svenska uppfattningen är att småföretag inte skall särregleras. Därför har vi t.ex. inte en särskild associationsform för små "aktiebolag". Revisionsplikten är i linje med detta synsätt. Alla aktiebolag skall i princip behandlas lika.

Poängen som framförs är att även revisionsplikten bör omfattas av förändringsarbetet. I rapporten framgår att författarna anser att:

Bokföringsnämndens projekt om ändrad inriktning på normgivningen för redovisningen i onoterade företag är därför av stort intresse även för revisionsplikten omfattning.

I rapporten genomförs en ingående diskussion kring de olika intressenternas behov av revisionsplikten i mindre företag. Generellt kan sägas som detta att författarna anser att det inte finns några styrkta värden på denna nytta. De erkänns dock att samtliga intressenter till viss del har nytta av revisionsplikten i mindre företag.

Mikael Carlsson, ordförande SRF

Mikael Carlsson är ordförande i SRF och tar ställning i debatten kring revisionsplikten i en artikel. I artikeln tar han ställning för slopad revisionsplikt och menar att detta utgör en bra möjlighet till förenkling för småföretagen. Han påstår att argumenten för bibehållen revisionsplikt är så svaga att de i själva verket utgör argument för motsatsen. Han menar vidare att slopad revisionsplikt är förutsättning för att mindre företag skall kunna fortsätta utvecklas.

Artikeln fortsätter i samma stil:

...förenkling kan bara ske genom att regelverken anpassar sig till småföretagens miljö. Detta kräver att man börjar i rätt ände och låter dessa företags behov styra hur regelverken kan utformas. Då fungerar inte en allmänt lagstadgad revisionsplikt som

i grunden bygger på behoven hos börsnoterade företag med ägandet separerat från driften av verksamheten. Dagens system är bakvänt; småföretagen får i stället anpassa sig efter de rutiner som finns i storföretagens miljö, då revisionsplikten är lika för alla aktiebolag, oavsett storlek. Och ännu värre blir det med den nya revisionsstandarden som ökar revisionskostnaden i småföretagen med 30 procent, åter på grund av krav från de stora företagen. Om man inte utgår från de behov och särdrag som småföretagen har, kan man aldrig nå förenkling. Ett slopande av revisionsplikten ger möjlighet att låta behoven i småföretagens miljö styra, och utveckla en revision som passar för dessa företag. Först då blir den meningsfull.

Carlsson menar även att den rådgivande funktionen hos revisorn är en illusion i och med att vid tidpunkten för revision är det för sent att komma med löpande råd och åtgärder. Företagen skapar förtroende genom att fullfölja sina åtaganden gentemot intressenterna och detta är inte stadgat enligt lag, utan ett behov som måste uppfyllas av företaget självt. Dessutom är ägare och ledare samma person i mindre företag och därför och då behövs ingen övervakning för att skapa förtroende mellan ägare och ledning.

Angående skattefuskrisen vid slopad revisionsplikt uttalar Carlsson följande:

Den skulle kunna ske på andra sätt, till exempel genom att kräva att den som sköter redovisningen har vissa kvalifikationer och registreras för uppdraget hos Skatteverket, eller genom att införa system med omvänd skatteredovisning, såsom nu föreslagits för byggsektorn. Samtidigt är revisionen ett alldeles för senfärdigt verktyg, eftersom man bara upptäcker fusk och brott som redan är begångna.

Han avslutar artikeln med att säga att svenska småföretag bör få samma förutsättningar som övriga europeiska motsvarigheter.

4.3.3.2 Argument för revisionsplikt i mindre aktiebolag

FAR

I ett pressmeddelande den 16 mars 2005 tar FAR ställning i frågan om revisionsplikten vara eller icke vara. Bakgrunden till pressmeddelandet är Svenskt Näringslivs rapport om slopad revisionsplikt. Far anser att revisionsplikten för mindre företag skall kvarstå men välkomnar samtidigt en debatt kring revisorns roll i mindre företag. Man motiverar sitt ställningstagande enligt följande:

Den svenska affärsmiljön är unik och ett slopande av revisionen innebär ökade risker för de mindre företagen. Revisionen är av stort värde för företaget och dess ägare men också för andra intressenter.

Dan Brännström, generalsekreterare på FAR, gör uttalande kring revisionsplikten i samma pressmeddelande:

Vår tradition med hög kvalitet i företagens redovisning har sin bakgrund i kravet på revision av både små och stora företag. Utan ordning och reda i redovisningen blir det svårare och dyrare att låna pengar och göra affärer.

Ett annat särdrag är att vi är ett högskatteland med de risker för skattefusk som det för med sig. Utan revision ökar risken för både medvetna och omedvetna felaktigheter på skatteområdet. För att behålla förutsättningarna för sund konkurrens behövs revisionen också i de små företagen.

Dan Brännström menar vidare att revisionsplikten skapar förtroende för företagens redovisning och minskar risken för företagens intressenter. Han poängterar även att revisorn tidigt kan slå larm i de fall denne uppfattar att företaget är på väg att hamna i problem.

Martin Johansson, VD SRS

I en artikel som publicerades i Dagens industri 2005-03-17 yttrar sig Martin Johansson, VD på SRS. Medförfattare av denna artikel är Dan Brännström som nämndes ovan. I artikeln framgår att författarna anser att det måste bli enklare att driva företag i Sverige. De anser dock att slopad revisionsplikt är ett steg i fel riktning för att uppnå detta. Affärsrisken ökar när revisorns stöd faller bort och när seriösa företagare drabbas av mer konkurrens av skattefuskare, menar dem.

Författarna fortsätter:

Vi delar uppfattningen att regelsystemet för de mindre företagen måste förenklas. Det finns behov av att på område efter område åstadkomma en särreglering för de små företagen. Det pågående arbetet med att förenkla redovisningsreglerna är ett bra exempel på en angelägen tudelning av regelsystemet. Revisorn har ofta anledning att hjälpa småföretagen att navigera i de mycket komplexa regelsystemet som gäller för Sverige...

Det är när revisorn löpande följer företaget som han eller hon kan slå larm och påminna ledning och styrelse om de åtgärder som måste vidtas. Svenskt Näringslivs ide om frivillig revision för de minsta företagen säkerställer inte denna kontinuitet.

Martin Johansson och Dan Brännström menar vidare att revisorn verkar som ett ”riskavlyft” för företagens intressenter, vilka ofta kan vara andra småföretag. Övriga intressenter har nytta av revisionen. Detta underlättar vid kapitalanskaffning/finansiering då förtroendet för företaget är högre på grund av revisionen, menar författarna.

Artikeln avslutas med att författarna påpekar att revision minskar risken för både medvetna och omedvetna felaktigheter på skatteområdet vilket är viktigt då oschysst konkurrens annars uppstår.

5 STUDIENS RESULTAT

I det här kapitlet analyseras det empiriska materialet som presenterades i föregående kapitel. Detta görs med hjälp referensramen i kapitel tre. Innehållet i kapitlet är en empirisk-teoretisk diskussion kring det insamlade materialet. Strukturen i kapitlet är baserad på innehållet i intervjuerna.

5.1 Respondenternas och normgivarnas syn på nyttan med redovisningen

Jan på företag A anser att redovisningen är ett verktyg för strategisk planering och Lena på företag B anser att nyttan utgörs av att se företagets utveckling och att kunna jämföra sig med andra i branschen. Redovisningsansvarig på företag C tycker att redovisningen är en grund för det ekonomiska arbetet samtidigt som det bekräftar vad företaget har presterat under året. Göran på företag D ser redovisningen som en kostnadskontroll och att han och ägaren kan se vad företaget tjänar pengar på. Redovisning är också ett bra styrmedel för hur företaget ska agera i framtiden. Kristina på företag E ser redovisningen som ett ekonomiskt underlag för utvärdering. Planering och styrmedel är två andra funktioner som redovisningen uppfyller.

Redovisningskonsulten Karin har en lite annan syn på nyttan med redovisningen. Hon menar att de mindre företag hon arbetar för har svårare att uppskatta nyttan med redovisning och att många gånger är hon den enda som ser nyttan, inte kunden. Kent på Skattebrottsenheten delar många av företagsrespondenternas åsikter kring nyttan med redovisningen. Han menar att nyttan tillfaller alla intressenter kring företaget. De som dock tillgodogör sig den största nyttan är ägarna.

Sammanfattningsvis uppfattar alla respondenter redovisningen som en förutsättning för att överhuvudtaget kunna bedriva ekonomisk verksamhet. Inga företag nämner kostnaden med redovisningen som ett problem eller något som ens är värt att reflektera kring. Detta går att tolka som att företagen vill redovisa för egen vinning och om detta även samtidigt uppfyller externa intressenters behov är detta enbart positivt. Författarna har upplevt att den frivilliga nivå företagen ligger på i sitt redovisningsarbete gott och väl motsvarar den nivå som regelverket kräver. Slutsatsen av detta blir att på ett generellt plan hade företagen fortsatt att redovisa på samma sätt även om redovisningsreglerna skulle förenklas.

Vad det gäller revisionsplikten i termer av nytta och kostnad menar samtliga respondenter att nyttan överstiger kostnaden. De flesta påpekar att kostnaden för revisionen är hög, men inte *för* hög. Nästan alla ser nyttan med revisionsplikten ur två perspektiv. Det ena är revisorn som en rådgivande funktion och den andra är den kvalitetsstämpel som företagen upplever att revisionsplikten ger.

De förändringar som beskrivs i empirin handlar om förenklingar i olika avseenden. Det övergripande syftet med detta är att minska kostnader för redovisningen i mindre

företag. Förändringsarbetet ställer inte fokus på den nytta företagen säger sig få av redovisningen, utan det handlar mer om ett arbete mot kostnadsminskningar.

Teorin kring redovisningens nytta och kostnader säger att nytta är den information som företagens intressenter erhåller. För till exempel aktieägare innebär detta att en riskminskning för investeringar i företaget. Teorin kopplat till mindre företag säger dock att nyttan minskar med antalet intressenter och därför blir mindre i små företag. Däremot antas att storleken på kostnaden är mer eller mindre konstant. Detta kan antas vara ett bakomliggande orsak till föreslagna förändringar. Författarna har upplevt att sett ur företagens perspektiv så uppfattar företagen själva inte en minskning i nyttan jämfört med ett större bolag. Detta kan bero på att nyttan av redovisningen som företaget självt har är lika stort oavsett antalet externa intressenter. Med andra ord upplevs situationen för mindre företag som att det absoluta värdet på den totala nyttan med redovisning minskar i mindre företag, dock inte den upplevda nyttan för företaget självt. Ur detta följer att kostnaden för redovisning ställt mot nyttan inte heller upplevs som omotiverat stor.

5.2 Åsikter kring vem företagen redovisar för

Jan på företag A anser att den enda företaget redovisar för är ägarna och det vill säga han själv. Hans åsikt delas med Lena på företag B, Göran på företag D samt Kristina på företag E. Den ende som är av en annan åsikt vad det gäller företagsrespondenterna är Marianne på företag C. Hon anser att företaget i första hand redovisar för Skatteverket. Det beror på att ägarna inte är så intresserade av de ekonomiska siffrorna, utan hellre vill blicka framåt, vilket hon tror beror på att de är ingenjörer.

Karin, som har flera företag som sina uppdragsgivare, har märkt att desto mer ett företags ägare är intresserat av sin ekonomi och sin redovisning ju mer ser hon att redovisningen tillämpas av företagens ägare som ett verktyg i att styra bolaget. Och i de fall redovisningen inte används av ägarna överhuvudtaget ser hon att uppfattningen bland sådana företag är att de bara måste redovisa för att myndigheterna kräver det. Kent på Skattebrottsenheten håller med de flesta företagsrespondenterna och menar att företag redovisar för ägarnas eget syfte för att kunna följa sin verksamhet. Kent hävdar dock att i slutändan har alla ett intresse i företags redovisning för att kapitalmarknaden ska fungera.

Ägarna anser sig själva vara den största intressenten av redovisningen vilket ligger i linje med vad företagen anser kring vem som erhåller den största nyttan av redovisningen. Företagens primära syfte är att ta fram den ekonomiska information som de behöver för att styra verksamheten. Informationen fyller sedan ett sekundärt syfte vilket innebär att den ligger till grund för andra intressenter, såsom Skatteverket och kreditgivare.

När BFN lade om sin inriktning på förenklingsarbetet hade de som ambition att bygga ett heltäckande regelverk som utgår ifrån att de externa intressenterna i dessa företag, framför allt Skatteverket och borgenärerna. I BFN:s arbete känns det som om de inte

har varit lyhörda för att företagen redovisar minst lika mycket för sin egen skull som för andra externa intressenters räkning.

5.3 Företagens dialog med normgivarna

Alla företagsrespondenter författarna har talat med har aldrig fört en dialog med några normgivande organ. Företagen ingår oftast i någon typ av branschorganisation, men genom den förs det aldrig ett åsiktsutbyte angående redovisningsfrågor. Den dialog de redovisningsansvariga har är genom företagets revisor, Skatteverket och även i vissa fall en redovisningskonsult. Inte heller uppgav någon att de för en dialog med SN och SRF. Kristinas företag E är medlem i SN, men det är absolut inget hon har märkt av. Karin efterlyser en någon form av nätverk för yrkesverksamma i hennes bransch, där en dialog kring redovisningsfrågor kan föras.

För vissa frågor och åsikter skulle det vara mer lämpligt att företaget vänder sig direkt till normgivande instanser istället för att diskutera dessa med sin redovisningskonsult eller revisor. Med lämpligt menas här ur synvinkeln att normgivarna skall ha möjlighet att genomföra förändringar som ligger i linje med företagets intresse. Som läget är idag sker eventuell dialog mellan normgivare och företag genom företagets revisorer.

Om det inte förekommer en öppen dialog mellan normgivare och företag försämras förutsättningarna för ett bra förändringsarbete avsevärt. Ett tecken på detta som nämnts tidigare är att BFN inte verkar ha insett i full utsträckning att företagen faktiskt redovisar lika mycket för egen vinnings skull som för externa intressenters. Utebliven dialog medför även att ett missriktat förändringsarbete kan komma att ta lång tid att upptäcka och justera. Ytterligare en konsekvens av avsaknaden av ett direkt åsiktsutbyte blir att antaganden som förändringarna bygger på kan tendera att vara av teoretisk karaktär. Teoretiska modeller är ofta generaliserande, vilket kan innebära att många av företagets intressen inte tillgodoses.

5.4 Förändringar

Efter intervjuer med respondenterna visade det sig att ingen kunde se några grundläggande problem i den redovisning som krävs av företagen idag. Jan på företag A liksom Göran på företag D efterfrågar egentligen inga förändringar överhuvudtaget. Lena på företag B tycker att redovisningsregler kring moms kan vara lite knepiga och Marianne på företag C tycker att redovisningen till Skatteverket kan vara lite krånglig. Kristina upplever att myndigheter, såsom Skatteverket och SCB, kräver mer och mer information som tar upp mycket tid att sammanställa. Karin efterfrågar heller inga direkta redovisningsförändringar eller förenklingar. Kent däremot kan se att det finns ett behov av att förenkla skattereglerna. Han menar att det finns ett missnöje hos småföretag om att skattereglerna är för komplicerade.

Tanken med de förändringar som BFN och Skatteverket har föreslagit genom Aktiebolagsgruppens arbete är att förenkla reglerna för redovisning och beskattning för att göra företagets arbete med att sköta redovisning och deklaration mindre komplicerat. Bokföringsnämndens ändrade inriktning på arbetet är ett tydligt tecken

på att IASB: regelverk uppfattas som för invecklat och komplext. Tanken bakom förändringsarbetet uppges vara dels en förenlig för mindre företag och dels ett steg mot regler som är mer förenliga med EG-direktiv. Ambitionen är att göra arbetet med redovisningen mindre omfattande och mindre komplicerat för mindre aktiebolag. I remissyttrandet från aktiebolagsgruppen anges en av anledningarna till komplexiteten redovisningen till att det finns så många skillnader mellan redovisnings- och beskattningsreglerna. En tolkning av ovanstående är att aktiebolagsgruppen anser kostnaderna för mindre aktiebolag vara för stora. Det är i slutändan en kostnadsminskning för dessa företag som aktiebolagsgruppen vill uppnå.

En av de mest konkreta förändringar som föreslås är den gällande gränsvärdena på företagsklasserna. Promemorian från regeringskansliet säger att dessa skall vara detsamma som värdena gällande enligt EG-direktivet. Valet av gränsvärdet motiveras med att svenska företag bör få chansen att konkurrera på samma villkor som övriga EU. Mottagare av promemorian ställer sig uteslutande bakom detta förslag, med vissa förbehåll från vissa. Det finns dock ett undantag bland dessa och det är FAR som väljer att inte uttala sig kring storleken gränsvärdena. FAR hänvisar till BFN:s förändringsarbete och uppger att bristande kännedom om innehållet i detta. Dessutom anses att föreslagna gränsvärden kan vara lite för låga. SN har framför förbehållet att gränsvärdena är att betrakta som provisoriska, men tillstyrker att det finns ett behov av nya gränsvärden. EBM varnar för minskade möjligheter till kontroll med de föreslagna värdena.

Ur remisser och yttranden kring gränsvärdenas storlek framgår ingenstans i fall dessa värden är resultatet av något forskningsarbete eller undersökning. Det är därför rimligt att anta att en sådan inte är gjord. Om det faktiskt hade det, råder det knappast något tvivel om att det gjorts hänvisningar till dessa i dokumenten. Värdet på siffrorna har istället sin grund i de värden som gäller inom stora delar av EU-området. Det är här lämpligt att fråga sig om dessa regler även är lämpliga för ett svenskt regelverk. Sverige är ju till exempel ett land som av tradition alltid har haft stark koppling mellan skatter och redovisning i företag.

Av intervjuerna framgick att många anger att den löpande bokföringen är den del som tar mest tid i anspråk. Detta torde innebära att förenklingsarbetet borde riktas mot denna del av redovisningen om antagandet att syftet med det är att minska kostnaderna för företagen gäller. Förenklingsarbetet gör detta till en viss del. Detta gäller naturligtvis bara om kostnader betraktas som de resurser som redovisningsarbetet tar i anspråk, i form av främst tid. men även personal och kompetens.

5.5 Behov av konsult

Jan på företag A och Lena på företag B uppger att de använder sig av redovisningskonsulter vid behov. Vidare gav intrycket från intervjun med redovisningskonsult Karin att det inte rådde någon brist på uppdrag för hennes del. Hon hade dessutom ett ganska stort antal företag som anlidade hennes hjälp. De företag som inte anlidade konsulter angav att de använder revisorn för denna typ av

frågor. Dessutom framkom det av intervjuerna att några av företagen vänder sig till Skatteverket efter hjälp i vissa frågor.

Det faktum att företagen använder sig av extern hjälp när det gäller vissa frågor kring redovisningen, antingen i form av konsulter, revisor och/eller Skatteverket tyder på att regelverket som det ser ut idag kan antas vara för komplicerat för företag att hantera helt på egen hand. På större företag förekommer visserligen säkert också användning av extern hjälp i denna typ av frågor. Skillnaden är att de stora företagen kanske har bättre ekonomiska förutsättningar för detta. Här ställs återigen nyttan mot kostnaden. Företagen i studien uttryckte dock inget missnöje med vad de fick för pengarna vid anlitaandet av konsult eller revisor, Jan på företag A var dock noga med att påpeka att han alltid vill ha en specificerad faktura från revisorn för att kunna se vad han egentligen betalade för. Inte heller redovisningskonsult Karin hade märkt av något missnöje med hennes insatser på företagen. Här tål det att återigen tilläggas hon arbetade vid ett ganska stort antal företag av storlek mindre.

En fri tolkning av det ovanstående är att företagen verkar vara nöjda med att kunna anlita en person för konsultation i de fall de blir för svårt eller om de bara behöver allmänna råd. Även här tycks nyttan överväga kostnaden. Det bör dock tilläggas att om företagen hade fått välja själva mellan att slippa extern vägledning helt och att behålla situationen som den är dagsläget är det troligt att de valt det förstnämnda. För att uttrycka sig lite tillspetsat är det så att säga komplexiteten i regelverket som skapar en arbetsmarknad åt redovisningskonsulterna. Ur detta resonemang följer att det i det här avseendet finns ett allmänt behov bland företagen till ett enklare regelsystem. Företagen skulle i allra bästa fall helt slippa behovet av att anlita extern hjälp och därmed slippa kostnaden för det, vilket säkert skulle vara välkommet. Ur intervjuerna går det dock inte att uttyda ett mönster av vilka typer av frågor som det behövs experthjälp på.

5.6 Revisorns arbete/revisionsplikten

Jan på företag A och redovisningskonsulten Karin anser att revisionsplikten är nödvändig ur konkurrenssynvinkel, då risken för fusk, medvetet som omedvetet, blir för stor. De anser att plikten skapar samma spelregler för alla bolag, vilket ligger i linje med vad Marianne på företag C. Kristina på företag E tycker att revisionsplikten fungerar som en trygghet och som ett bollplank. Samtliga respondenter utom Marianne anser att revisionen utgör en kvalitetsstämpel. Ingen av respondenterna är missnöjda med det arbete revisorn gör och vad de får betala för det. Jan och Marianne påpekar dock att de gärna vill se specificerade fakturor. Ingen av företagsrespondenterna, förutom Marianne, kan se ett alternativ till revisionsplikten. Marianne däremot kan tänka sig en lösning där företaget blir revisionscertifierat och att ägaren skulle inta rollen som underskrivande. En respondent uppger också att man skulle se en högre grad av integration mellan skatte- och redovisningsregler. Göran på företag C tycker att revisionsarbetet är väldigt omfattande, men att nyttan i slutändan ändå överväger kostnaden. Både Göran och Kristina anser att revisorn utgör en tillgång för företaget. Även Karin för en dialog med revisorerna ute på företagen.

Kent anser att revisionsplikten är en säkerhetsventil för den skatteskyldiges egna intressen. Han ser revisorn rådgivande funktion som väldigt viktig och menar samtidigt att om revisionsplikten plockades bort skulle Skattebrottsenheten ha mer att göra. Ett argument som Kent har kring diskussionen gällande revisionens vara och inte vara är att i Sverige finns det en starkare skattekoppling mellan redovisningen och skatterna är vad det finns i till exempel England.

Företagen är villiga att betala för revisionen. Med andra ord överväger nyttan den kostnad det innebär att ha den. Nyttan av revisionen uppfattas som att dels får företagen en intern bekräftelse att det redovisningsarbete som gjorts har varit korrekt och dels erhåller företaget en kvalitetsstämpel utåt. En tolkning av detta är att företagen anser att denna kvalitetsstämpel bidrar med nytta för såväl företagens intressenter som såväl företaget. För företaget av den anledningen att det vinner trovärdighet genom revision. För externa intressenter för att revisionen utgör ett kvitto på en korrekt förvaltning av företaget. Dessutom kan antas att nyttan med revisionen är en riskeliminering för intressenterna, vilket ju är en grundläggande tanke bakom revisionsplikten. Författarna uppfattar vidare att företagen ofta ser revisorn som en trygghet eller säkerhetspärn mot att begå oavsiktliga felaktigheter eller till och med lagbrott. Intervjun med Skattebrottsenheten stärker intrycket av att denna funktion är nödvändig ute hos företagen. Här påpekas att de flesta skattebrott som begås beror på inkompetens hos den skatteskyldige.

6 DISKUSSION OCH SLUTSATS

I det avslutande kapitlet kommer författarna att presentera de slutsatser som skall avsluta uppsatsen. Till grund för dessa ligger resultatet i föregående kapitel. Författarna intar här en subjektiv hållning i för att kunna göra de bedömningar och tolkningar som krävs. Kapitlet innehåller även rekommendationer om fortsatt forskning i ämnet.

6.1 Diskussion och allmänna slutsatser

Ägarperspektivet underskattas generellt bland normgivare och remissinstanser. Författarna anser att en ägare av ett mindre företag har minst lika stort, om inte större, informationsbehov, som en aktieägare har i större företag. Den kan tyckas att detta handlar om internredovisning, men som det har upplevts så använder sig företagen i stor utsträckning av den externa informationen i detta syfte.

Eftersom företagen själva anser att man redovisar för egen vinning och att det är Skattverket som utgör den främsta externa intressenten, bör även förändringar genomföras i nära samarbete med företagen för att deras behov i det avseendet skall uppfyllas. Detta sker visserligen indirekt via intresseorganisationer som till exempel Svenskt Näringsliv och BFN. Frågan är dock om detta sker i tillräckligt stor utsträckning, ingen av respondenterna angav att varken dom själva eller någon organisation tar initiativ till den här typen av frågor. Inte heller kunde dom hävda att de visste var de skulle vända sig i frågor eller om de ville framföra en åsikt i ämnet. Denna bit hamnar istället ofta på företagets revisor.

Företagen i studien uppger att nyttan som erhålls med hjälp av extern expertis uppväger kostnaden för densamma. Samtidigt anser författarna att det är troligt att om företagen om de hade fått välja, säkerligen då hade valt att befinna sig i en situation där inte extern hjälp hade varit nödvändig. Så länge som företagen anser att nyttan överväger kostnaderna är det dock svårt att hävda att förenkling ur denna aspekt är ett akut behov hos företagen. En gradvis förenkling av regelverket skulle innebära en gradvis minskning av kostnader för extern rådgivning. Den totala nyttan med rådgivningen skulle även den minska, eftersom företagen nu behöver mindre av den varan. Slutsatsen av detta resonemang blir att så länge som företagen upplever nytta med extern rådgivning som större än kostnaderna, så inverkar inte graden av förenkling på företagets behov av förändring, eftersom dessa inte uppfattar situationen som missgynnsam. Om någon dock skulle påpeka för företagen att möjlighet till förenkling finns, hade företagen föredragit detta på grund av den absoluta kostnadsminskningen.

Målen med förändringarna borde vara att eliminera behovet av extern hjälp vid redovisningsfrågor helt i mindre företag. Eftersom inget missnöje uttrycktes av respondenterna i studien kan detta tolkas som om detta är en förändringsmöjlighet som inte företagen är medvetna om.

Författarna har även upplevt en annan aspekt av nyttan hos revisorernas och/eller redovisningskonsultens rådgivande funktion. Denna fyller en viktig funktion eftersom företagens interna krav på den externa informationen är högre än vad normgivare och remissinstanser tycks tro. Detta på grund av användning av den externa redovisningen som styrmedel i det egna företaget.

Eftersom företagen i studien i så stor utsträckning är nöjda med sin redovisningssituation och att dessa företag befinner sig i trakten av de föreslagna gränsvärdena för företagsklasser kan det finnas anledning att se över dessa. I de remisser och yttranden som författarna tagit del av anges det främsta skälet till storleken på gränsvärdena är att dessa gränser gäller inom övriga EU och att svenska företag måste få konkurrera på samma villkor som dessa. Författarna anser att ett införande av nya gränsvärden för förenkling för de företag som befinner sig under dessa, inte fyller någon funktion om företagen inte har något behov av att tillämpa denna förenkling. Slutsatsen av detta blir det lämpligt att införa lägre gränsvärden.

Borttagande av revisionsplikten är i sig inte ett konkret förslag till förändring, enligt vad författarna har erfarit. Det går ändå att tolka de argument som är för slopad revisionsplikt, som ett förslag till att borttagandet av denna bör vara en del av förändringsarbetet. Författarna har dock upplevt att debatten som pågår kring detta förs så att säga över huvudet på företagen, på expertnivå. Detta är ytterligare ett symptom på avsaknaden av en dialog som beskrevs i resultatkapitlet.

Slutgiltig slutsats, med motivering, som besvarar huvudfrågeställningen. Ligger förändringsarbetet i regelverket i linje med de mindre företagens och deras intressenters behov?

Mot bakgrund av diskussionen ovan drar författarna slutsatsen att om slopad revisionsplikt till slut blir en del av förändringsarbetet, så ligger detta inte i linje med företagens intresse.

Författarna har i analysen av förslagen till förändring beskrivit hur dessa först och främst riktar in sig på förenkling av regelverket i syfte att minska kostnader för redovisning. Det faktum att företagen i studien generellt säger sig vara nöjda med sin situation i detta avseende, är ett tecken på att företagen anser att nyttan överväger kostnaderna. Slutsatsen av detta blir att företagen i studien, ur ett rent kostnadsperspektiv av redovisningsarbetet, i alla fall inte har ett akut behov av förenkling. Dock är det nog rimligt att hävda att den okunskap som företagens uppvisar när det gäller förenklingsarbetet, är en dämpande faktor när det gäller detta behov. Okunskapen tros bottna i avsaknaden av en direkt dialog mellan företag och normgivare.

Ovanstående leder in diskussionen på den del av förändringsarbetet som rör gränsvärdena. Författarna drar slutsatsen att föreslagna gränsvärden är för höga, eftersom företagen i studien befann sig strax under dessa värden och de var som sagt nöjda med sin situation. Det är troligt att samma situation inte råder bland företag som är betydligt mindre än de i studien. Detta eftersom den interna nytta som redovisningen kan antas generera inte är lika stor i denna typ av företag. Styrning och

planering i dessa företag är kanske inte så komplex att den kräver så avancerade underlag som externredovisning. Författarna anser därför att ett övervägande av storleken på gränsvärdena är motiverat och bör utgöra en del av förändringsarbetet. Slutsatsen blir ändå att inte heller denna del av förenklingsarbetet ligger helt i linje med vad företagen i studien behöver.

6.2 Förslag till vidare forskning

Vid intervjuerna och under arbetets gång har intressanta frågeställningar och diskussioner uppstått som författarna inte har haft möjlighet att studera inom ramen för denna uppsats. På grund av detta vill författarna ge förslag på uppslag till framtida studier enligt nedan.

- En framtida uppföljning och analys av de förändringar som faktiskt genomfördes. Med andra ord en studie om mottagandet och effekterna av de förslag som behandlas i denna uppsats och som till slut blev verklighet för mindre aktiebolag.
- En studie kring jävsituationen för revisorer i mindre företag
- En kvalitativ studie rörande lämpligheten i föreslagna gränsvärden mellan stora och mindre aktiebolag.
- En studie av arbetet bakom de förslag som från normgivande organ som presenteras i denna uppsats. Vilket resonemang förs när det bestäms vilka förändringar som bör göras? Vilka remissinstansers argument väger tyngst? Hur ser processen från förslag till i praxis verkande rekommendation ut?

KÄLLFÖRTECKNING

Artiklar

Brännström, Dan, Johansson, Martin, ”Svenskt Näringsliv drar undan mattan för småföretagen”, DN 2005-03-17

Litteratur

Brante, Thomas, Korsnes, Olav, 1998, *Sociologiskt lexikon*, Universitetsförlaget, Stockholm

Eriksson, Lars Torsten, Wiedersheim-Paul, Finn, 1987, *Att utreda och rapportera*, Liber, Malmö

Falkman, Pär, 2002, *Redovisningens reglering*, Studentlitteratur, Lund

Gröjer, Jan-Erik, 2002, *Grundläggande redovisningsteori*, Studentlitteratur, Lund

Halvorsen, Knut, 1992, *Samhällsvetenskaplig metod*, Studentlitteratur, Lund

Holme, Idar Magne, Krohn Solvang, Bernt, 1997, *Forskningsmetodik – Om kvalitativa och kvantitativa metoder*, Studentlitteratur, Lund

Johansson, Christer et al., 2004, *Extern redovisning*, Bonnier, Stockholm

Lundahl, Ulf, Skärvad, Per-Hugo, 1999, *Forskningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*, Studentlitteratur, Lund

Lönnqvist, Rune, 2005, *Redovisning i koncerner*, Studentlitteratur, Lund

Nilsson, Stellan, 2002, *Redovisningens normer och normbildare*, Studentlitteratur, Lund

Patel, Runa, Davidson Bo, 2003, *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*, Studentlitteratur, Lund

Smith, Dag, 2000, *Redovisningens språk*, Studentlitteratur, Lund

Thorell, Per, 2003, *Företagens redovisning – Grundläggande räkenskapsförståelse*, Iustus, Uppsala

Wallén, Göran, 1996, *Vetenskapsteori och forskningsmetodik, 2:a upplagan*, Studentlitteratur, Lund

Övriga skriftliga källor

Aktiebolagsgruppen Rapport 2005-04-11 ”Förenklingsförslag för mindre aktiebolag”

Aktiebolagslag (1975:1385)

BFN Information 2004-05-10 ”Ändrad inriktning på normgivningsarbetet”

BFN Skrivelse 2004-01-01 ”Redovisning av åtgärder för att minska administrativ börda”

BFN Yttrande över promemorian Förenklade redovisningsregler m.m, 2005-02-14

Bokföringslag (1999:1078)

Ekobrottsmyndigheten Yttrande över promemorian Förenklade redovisningsregler m.m, 2005-03-11

FAR Samlingsvolym Del 1, 2005

FAR Pressmeddelande ”Revisionsplikten i mindre företag”, 2005-03-16

FAR Yttrande över promemorian Förenklade redovisningsregler m.m, 2005-03-15

Promemoria från Regeringskansliet, 2005-04-11 ”Förenklade redovisningsregler m.m”

Sveriges Redovisningskonsulters Förbund Remissvar: Förenklade redovisningsregler m.m, 2005-03-14

Svenskt Näringsliv Remissyttrande över promemorian Förenklade redovisningsregler m.m, 2005-03-15

Svenskt Näringsliv ”Revisionsplikten i små aktiebolag”, mars 2005, Thorell, Per, Norberg, Claes

Årsredovisningslag (1995:1554)

Intervjuer

Redovisningskonsult, 2005-04-20

Företag A, 2005-04-22

Företag B, 2005-04-25

Företag C, 2005-04-28

Företag D, 2005-05-04

Företag E, 2005-05-19

Skattebrottsenheten, 2005-05-02

Internet

www.bfn.se, 2005-04-20
www.svensktnaringsliv.se, 2005-04-26
www.far.se, 2005-04-26
www.far.se/balans, 2005-04-26
www.srf.se, 2005-04-26

Databaser

Affärsdata Företagsfakta
Business Source Premier
FAR Komplet
Mediearkivet

FIGURFÖRTECKNING

<i>Figur 1.1</i> Studiens pedagogiska upplägg	8
<i>Figur 2.1</i> Relation mellan induktion, deduktion, verklighet och teori Fel! Bokmärket är inte definierat.	
<i>Figur 3.1</i> Sammanfattning av de mest betydande normgivarna.....	15
<i>Figur 3.2</i> Förhållandet mellan ägare, företagsledning och revisor.....	25
<i>Figur 3.3</i> Intressentmodellen.....	28

BILAGOR

Bilaga 1 Definitioner och förkortningar

Bilaga 2 Tillämpningar av lagar och rekommendationer

Bilaga 3 Tidsplan

Bilaga 4 Intervjuunderlag Företag A – E och redovisningskonsult

Bilaga 5 Intervjuunderlag Skattebrottsenheten

Bilaga 6 EG:s fjärde direktiv 78/660/EEG

Bilaga 1 Definitioner och förkortningar

För att underlätta för läsaren har författarna sammanställt alla förkortningar som återfinns i uppsatsen. Här återfinns även definitioner på ord och begrepp som författarna har valt att använda sig av.

Förkortningar

<i>ABL</i>	Aktiebolagslagen
<i>BFL</i>	Bokföringslagen
<i>BFN</i>	Bokföringsnämnden
<i>BFNAR</i>	Bokföringsnämndens Allmänna Råd
<i>FAR</i>	Föreningen för revisionsbranschen
<i>FI</i>	Finansinspektionen
<i>FASB</i>	Financial Accounting Standards Board
<i>IAS</i>	International Accounting Standards
<i>IASB</i>	International Accounting Standards Board
<i>IFRS</i>	International Financial Reporting Standards
<i>IL</i>	Inkomstskattelagen
<i>NBK</i>	Näringslivets Börskommitté
<i>RR</i>	Redovisningsrådets Rekommendationer
<i>SCB</i>	Statistiska Centralbyrån
<i>SFF</i>	Sveriges Finansanalytikers Förening
<i>SN</i>	Svenskt Näringsliv
<i>SRF</i>	Sveriges Redovisningskonsulters Förbund
<i>SRS</i>	Svenska Revisorssamfundet
<i>URA</i>	Redovisningsrådets Uttalanden
<i>ÅRL</i>	Årsredovisningslagen

Definitioner

10/24-företag – *små företag* enligt BFN:s tillämpningsnormering av RR, det vill säga antalet anställda under de senaste två räkenskapsåren i medeltal uppgått till högst tio, och tillgångarnas nettovärde enligt fastställd balansdag för de senaste två räkenskapsåren uppgår till högst 24 mkr.

200/1000-företag – *stora företag* enligt BFN:s tillämpningsnormering av RR, det vill säga antalet anställda hos företaget har under de två senaste räkenskapsåren i medeltal överstigit 200, eller nettovärdet av tillgångarna i företaget enligt balansräkningarna för de två senaste räkenskapsåren överstiger ett gränslöpp som motsvarar 1000 gånger prisbasbeloppet.

50/25/50-norm – avser de tre villkor avseende anställda, balansomslutning och resultat som företag måste uppfylla för att definieras som *mindre företag*.

BFNAR 2000:2 – Allmänt råd som gäller för onoterade företag vid upprättande av årsbokslut enligt BFL eller årsredovisning eller koncernredovisning enligt ÅRL.

Mindre företag – företag som uppfyller mer än ett av följande tre villkor; Medelantalet anställda i företaget har under båda de två senaste räkenskapsåren uppgått till mindre än 50; Nettovärdet av företagets tillgångar enligt balansräkningarna för de två senaste räkenskapsåren har uppgått till mindre än 25 miljoner kr; Nettoomsättningen i företaget enligt resultaträkningarna för båda de två senaste räkenskapsåren har uppgått till mindre än 50 miljoner kr.

Regelverk – Den kombination av lagar, rekommendationer och praxis som företagen måste rätta sig efter.

Bilaga 2 Tillämpningar av lagar och rekommendationer

Företag som...			Tillämpar	På grund av
Ingår i koncern	Noterad	Koncernredovisning	IAS/IFRS	EG-förordningen 1606/2002 (artikel 4)
			Vissa tilläggsupplysningar i ÅRL	ÅRL 7 kap. 32 §
			RR 30	RR 30
		Moderbolag	ÅRL: gemensamma principer	ÅRL 7 kap. 12 §
			ÅRL (inkl. vissa "får"-regler för IAS-företag)	Hela ÅRL (ÅRL 3 kap. 4 a §, 4 kap. 13 a §, 4 kap. 14 f-g §§)
			RR 32	RR 32
		Dotterbolag	ÅRL (inkl. vissa "får"-regler för IAS-företag)	Hela ÅRL (ÅRL 3 kap. 4 a §, 4 kap. 13 a §, 4 kap. 14 f-g §§)
	Val mellan RR 32 och BFNAR 2000:2 (2000:2 innebär val mellan RR 1- RR 29 och anpassade BFNAR)		BFNAR 2000:2 p. 5 och p. 5 c	
	Icke-noterad, som väljer att tillämpa IAS/IFRS	Koncernredovisning	IAS/IFRS	ÅRL 7 kap. 33 §
			Vissa tilläggsupplysningar i ÅRL	ÅRL 7 kap. 33 § som hänvisar till ÅRL 7 kap. 32 §
			RR 30	BFNAR 2000:2 p. 5 b
		Moderbolag	ÅRL: gemensamma principer	ÅRL 7 kap. 12 §
ÅRL (inkl. vissa "får"-regler för IAS-företag)			Hela ÅRL (ÅRL 3 kap. 4 a §, 4 kap. 13 a §, 4 kap. 14 f-g §§)	
RR 32			BFNAR 2000:2 p. 5 c	
Dotterbolag		ÅRL (inkl. vissa "får"-regler för IAS-företag)	Hela ÅRL (ÅRL 3 kap. 4 a §, 4 kap. 13 a §, 4 kap. 14 f-g §§)	
		Val mellan RR 32 och BFNAR 2000:2 (2000:2 innebär val mellan RR 1- RR 29 och anpassade BFNAR)	BFNAR 2000:2 p. 5 och p. 5 c	
Icke-noterad, som väljer att inte tillämpa IAS/IFRS	Koncernredovisning, Moderbolag, Dotterbolag	ÅRL exkl. IAS-regler	ÅRL	
		BFNAR 2000:2 (innebär val mellan RR 1- RR 29 och anpassade BFNAR)	BFNAR 2000:2 p. 5 a	
	Allmänt intresse	ÅRL exkl. IAS-regler	ÅRL	
		Fortsätta med RR 1- RR 29	BFNAR 2000:2 p. 5	
Ingår inte i koncern	Små, Medelstora, Stora	ÅRL exkl. IAS-regler	ÅRL	
		BFNAR 2000:2 (innebär val mellan RR 1- RR 29 och anpassade BFNAR)	BFNAR 2000:2 p. 5	
	Allmänt intresse	ÅRL exkl. IAS-regler	ÅRL	
		Fortsätta med RR 1- RR 29	BFNAR 2000:2 p. 5 a	

Källa: FARs Samlingsvolym 2005, Del 1, s. 360 f

Bilaga 3 Tidsplan

I tabellen nedan finns en grov tidsplan som författarna har utgått ifrån. Tabellen har varit ett verktyg för att ge författarna en uppfattning om omfattningen av det arbete som krävts för att färdigställa uppsatsen.

	April				Maj				Juni	
Vecka	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Metodgenomgång										
Kontakta företag										
Intervjuer företag										
Layout										
Metod										
Teori										
Analys										
Slutsats										
Inlämning										
Slutseminarium										

Tidsplan

Källa: Egen bearbetning

Bilaga 4 Intervjuunderlag företag och redovisningskonsult

- Befattning?
- Utbildning?
- Tid i företaget?
- Företagets huvudsakliga verksamhet?
- Antal anställda?
- Omsättning och balansomslutning?
- Hur ser ägarstrukturen ut?

- Hur sköts den löpande redovisningen?

- Hur ser rutinerna ut vid upprättande av årsbokslut?

- Använder ni någon redovisningskonsult? I vilken omfattning använder ni konsulter?

- Hur mycket resurser lägger ni ner på redovisningen?

- Vilken nytta anser ni redovisningen ge?

- Vem anser du att ni redovisar för?

- Vilken del av redovisningen tycker du tar mest resurser i anspråk? Anser du att den delen av redovisningen ger upphov till den största nyttan?

- Vilka grundläggande problem anser du att det finns i regleringen idag?

- Om du själv skulle få komma med några förslag på förändringar, vad skulle det vara? Om du kan, lista de fem viktigaste sakerna du skulle vilja ändra på.

- Finns det en branschorganisation eller forum där det förs en dialog kring redovisningen?

- Har ni en uppfattning om att det ni har svarat att detta representerar en generell uppfattning? Om ja, skulle ni påstå att det är branschberoende eller har med storleken på företaget att göra?

- Vad anser ni om revisionsplikten? Är den motiverad för ert företag? Ser ni någon annan lösning till revisionsplikten?

- Hur pass insatt är du i Bokföringsnämndens förändringsarbete och i den debatten som förs?

- Vad anser ni om allmänt om indelningen av företagens storleksklass?

- Om vi behöver förtydliga något eller komplettera med några frågor är det då ok att höra av sig till er?

Bilaga 5 Intervjuunderlag Skattebrottsenheten

- Vilken nytta anser ni redovisningen ger?
- Vem tror du att företagen redovisar för?
- Har du uppfattat ett allmänt missnöje bland företagen mot Skatteverket och de regelverk som gäller idag?
- Vilka principiella skillnader finns i företagens problem beroende på om de är stora eller små? Vilka har mest problem?
- Anser du att det finns ett behov av ett förändringsarbete för att förenkla redovisningen? I så fall varför?
- Om du själv skulle få komma med några förslag på förändringar, vad skulle de vara? Om du kan, lista de fem viktigaste sakerna du skulle vilja ändra på.
- Anser du att det finns något centralt problem i regelverket som det ser ut idag?
- Vad anser ni om revisionsplikten? Ser du någon annan lösning till revisionsplikten?
- Vad tror du kommer att hända med revisionsplikten med tanke på utvecklingen i Europa?
- Hur pass insatt är du i Bokföringsnämndens förändringsarbete och i den debatt som förs? Om du fick komma med någon konstruktivitet i den här debatten vad skulle det vara?
- För Skatteverket någon dialog med normgivande organ och har ni någon möjlighet att påverka till exempel Bokföringsnämndens arbete?
- Vad anser ni om allmänt om indelningen av företagens storleksklass?
- När småföretag vänder sig till Skatteverket vilka typer av frågor handlar det om?
- Finns det tankar att sammanställa årsredovisning och deklaration?
- Om vi behöver förtydliga något eller komplettera med några frågor är det då ok att höra av sig till er?
- Vilket är det vanligaste skattebrottet? Hur ofta anmäler revisor brott? Hur ser tendensen ut?
- Tycker du att det generellt finns ett behov av en förenkling för företag i er storlek?

Bilaga 6 EG:s Fjärde Direktiv 78/660/EEG

Artikel 11

Medlemsstaterna får tillåta att ett bolag som på balansdagen inte överskrider två av följande tre gränsvärden:

- Balansomslutning: 2 500 000 ecu,
- Nettoomsättning: 5 000 000 ecu,
- Medelantalet under räkenskapsåret anställda: 50,

upprättar en balansräkning i förkortad form som endast visar de poster i artikel 9 och 10 som föregås av bokstäver och romerska siffror, varvid särskilt skall anges - dock endast med totalbelopp för varje post - de upplysningar som krävs enligt parenteserna vid posten D II på aktivsidan och posten C på passivsidan i artikel 9 samt vid posten D II i artikel 10.

I EG:s direktiv 2003/38/EG som utkom den 13 maj 2003 om ändring av direktiv 78/660/EEG gjordes följande beloppsändringar:

1. Artikel 11 skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 skall ändras på följande sätt:

- i) I den första strecksatsen skall orden ”balansomslutning:
3 125 000 euro” ersättas med orden ”balansomslutning:
3 650 000 euro”.
- ii) I den andra strecksatsen skall orden ”nettoomsättning:
6 250 000 euro” ersättas med orden ”nettoomsättning:
7 300 000 euro”.

b) Följande punkt skall införas:

”När det gäller de medlemsstater som inte har infört euron, skall beloppen i nationell valuta motsvarande de belopp som anges i punkt 1 beräknas genom tillämpning av den växelkurs som offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* på dagen för direktivets ikraftträdande på så sätt att beloppen fastställs i överensstämmelse med den översyn som föreskrivs i artikel 53.2.”

